

új magyar szó

12 oldal

Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VII. évfolyam,
145. (1465.) szám**BNR-valutaárfolyamok**

1 euró	4,2323 ▼
1 amerikai dollár	2,9227 ▼
100 magyar forint	1,5808 ▼

Aktuális

2

**Amerikai intő
Budapestnek és Bukarestnek**

Aggodalmát fejezte ki a magyar alkotmányozással, a média helyzetével és az egyházügyi törvénnyel kapcsolatban Thomas Melia amerikai helyettes külügyi államtitkár. Kongresszusi meghallgatásán szó esett a romániai magyar egyházi ingatlanok késlekedő visszaadásáról is.

Társadalom

7

Pléhkrisztus a Gordon-tetőn

Húszméteres Jézus-szobor felállításán dolgoznak Farkaslaka közelében: a kétszázezer eurós beruházást helyi vállalkozók finanszírozzák. A kilátótoronyként is működő objektumot a helyiek egy része rendkívülinek nevezi, sokan azonban izléstelennek.

Kultúra

8

Kelemen: nem vesztegettek meg

„Engem nem vesztegetett meg senki” – szögezte le lapunknak Kelemen Hunor. A művelődési minisztert annak kapcsán kérdeztük, hogy egyes hazai civil szervezetek azzal vádolták a tárcavezetőt: a verespataki bányabefektetést eszközöző RMGC megvesztegette.

Vezércikk

3

**Kifizetés,
megfizetés, ráfizetés**

Románia alighanem újabb hitelekhez fordul, ahogyan idén is tette, amikor is már az első félévben több mint tízmilliárd lej kölcsönt vett fel. Mindez különösképpen aggasztóvá válik, ha azt is tudjuk, hogy tavaly a másodpercenkénti „kölcsönkérési ráta” még csak 420 euró volt. ▶

Bogdán Tibor

Nyaralás: irány a Balkán

*Románia sem árban, sem szolgáltatásokban nem versenyképes a külföldi ajánlatokkal***A romániaiaknak idén tíz százalékkal megnőtt az utazási hajlandósága tavalyhoz képest. A last minute ajánlatok a legnépszerűbbek** Fotó: Tofán Levente

Elsősorban a bolgár, török, görög ajánlatok vonzzák az üdülni vágyó romániaiakat, akiknek idén tíz százalékkal megnőtt az utazási hajlandósága tavalyhoz képest. Azok, akik vakációra költenek, valósággal lesik a rendkívüli ajánlatokat, főként a last minute utazásokat. A polgárok átlagban 250 eurót költenek nyaralásra, de az sem ritka, hogy egy család üdülési kerete 10 ezer euró. Bár a vakációs hajrá legnagyobb vesztesei egyelőre a hazai üdülőhelyek, Székelyföld az elkövetkezőkben több millió lejes kormányzati és európai uniós támogatásokból foghat neki helyi turistalátványosságok fejlesztéséhez, illetve népszerűsítéséhez. **Írásaink a 6. oldalon ▶**

Rendőrakadémia: Negyven új magyar orvosjelölt

8 magyar kadét

F. I.

▶ Nyolc magyar kadétjelölt vizsgázott sikeresen a bukaresti Alexandru Ioan Cuza Rendőrakadémián kedden tartott felvételin, így a magyar kisebbség számára fenntartott 15 helyből hetet az őszi pótfelvételin is meghirdetnek – derült ki a tegnapi eredményhirdetés után. A magyar diákok idei teljesítménye jobb a tavalyinál, akkor ugyanis csupán egy kadétjelölt vette sikeresen az írásbeli felvételt. „Bár a tavalyhoz képest lényeges előrelépés történt, ezt én nem tartom jó eredménynek. Első nekifutásra fel kellett volna tölteni a fenntartott 15 helyet” – kommentálta a rendőrakadémia felvételi eredményeit lapunknak Kovács Péter.

Folytatása a 7. oldalon ▶

▶ Negyven tandíjköteles hellyel kiegészítik a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyászati Egyetem (MOGYE) általános orvosi karának magyar tagozatára bejutó

diákok számát – egyezett meg tegnap Bukarestben Markó Béla oktatási kérdésekért is felelős miniszterelnök-helyettes Daniel Funeriu tanügyminiszterrel. **7. oldal ▶**

A MOGYE magyar helyéről tárgyalt Markó Béla és Daniel Funeriu Fotók: Tofán Levente

Băsescu-tól „védték” Csekét

ÜMSZ

▶ Megvédte Cseke Attila egészségügyi minisztert a Traian Băsescu államfő részéről elhangzott vádakkal szemben Kelemen Hunor, az RMDSZ szövetségi elnöke. Szerinte az RMDSZ-es tárcavezető tisztességesen végzi munkáját, mélyreható egészségügyi reformot hajtott végre, ezért nem látja okát annak, hogy felelősségre vonják. A köztvéneknél adott hétfői esti interjúban az államfő többek között arról is beszámolt, hogy négyszemközt beszélgetésen egyezett meg Emil Boc miniszterelnökkel arról, hogy az Egészségügyi Minisztérium és az Országos Egészségbiztosítási Pénztár (CNAS) közötti konfliktust miképpen lehetne feloldani.

Folytatása a 3. oldalon ▶

Röviden

Libiai „személyzetváltás”

Kiutasította Líbia londoni nagykövetségének összes diplomatáját tegnap a brit kormány, amely a Kadhafi-rezsim ellenzékét képviselő Átmeneti Nemzeti Tanácsot kéri fel a diplomáciai képviselőit további működtetésére. A brit külügyminisztérium bejelentése szerint bekértek a libiai ügyvivőt, és tájékoztatták arról, hogy a még Londonban tevékenykedő nyolc libiai diplomatának három napon belül távoznia kell. A nagykövetet több diplomatával együtt már májusban kiutasították az országból.

Uniók segély éhezők afrikaiaknak

Újabb humanitárius gyorssegélyt jelentett be az Európai Bizottság az elmúlt hatvan év legsúlyosabb szárazsága miatt tömeges éhezéssel küzdő afrikai országoknak. Krisztalina Georgieva, a témáért felelős bizottsági tag tegnap Brüsszelben bejelentette: a 27,8 millió eurós segéllyel immár megközelíti a 100 millió eurót az Afrika szarván elhelyezkedő országoknak (Szomália, Kenya, Etiópia, Dzsibuti) adott uniós támogatás. Georgieva a napokban járt a térségben, és most elmondta, hogy a szárazság 11 millió embert sújt. Az éhezők aránya egyes területeken eléri a 30 százalékos, különösen a kenyai és etiópiai menekülttáborokban, amelyekben nyolcszáz ezren élnek.

Nyugalom a koszovói–szerb határon

Bajram Rexhepi koszovói belügyminiszter (képiújság) tévényilatkozatában bejelentette, hogy a koszovói békefenntartókkal, a KFOR-ral történt megállapodás alapján a különleges rendőri egységeket visszavonták Jarinje és Brnjak határátelölőhelyekről. Az egységek kedden fegyverrel próbáltak

érvényt szerezni a koszovói joghatálynak. A Közép-Szerbiával határos koszovói átkelőknél vegyes összetételű, szerb és albán nemzetiségű rendőrök és vámósok teljesítenek ezentúl szolgálatot. A térségben a helyzet nyugodt, a tegnapi virradó éjszaka incidens nélkül telt el. Belgrádi jelentések szerint Szerbia kérte az ENSZ Biztonsági Tanácsának sürgős összehívását a Koszovóban kialakult helyzet miatt.

Kínai és amerikai űrfejlés

Startra kész a kínai űrállomás, a 8,5 tonnás Tiangong-1 augusztusban állhat Föld körüli pályára. A Tiangong-1 (Mennyei Palota) katonai űrállomásnak készül. A viszonylag kis méretű szerkezet valószínűleg nem lesz alkalmas tartós űrbeli tartózkodásra, csak az időnként hozzá kapcsolódó űrhajók személyzetei laktak majd rajta, és munkájuk végeztével üresen hagyják. Előreláthatóan az első űrhajó, amely csatlakozik hozzá, a személyzet nélküli Sencsou-8 lesz, még az idén októberben. Közben bejelentették: nem okoz nagy gondot a NASA-nak az űrsikló nyugdíjazása, mert az amerikai magáncégek már készen állnak az első bevetésre. A Space Exploration (SpaceX) lesz az első magáncég, amely űrhajóval dokkolhat a Nemzetközi Űrállomáson. A Dragon nevű teherszállító űrhajó november 30-án indul, és december 9-én köthet ki.

Amerikai aggályok

Intőt kapott Budapest és Bukarest is Washingtontól

A Székely Mikó Kollégium épülete. Az ingatlan restitúciója körüli helyzet aggasztja az amerikai kormányt. Fotó: archív

ÚMSZ

Aggodalmát fejezte ki a magyar alkotmányozással, a média helyzetével és az egyházi törvénnyel kapcsolatban Thomas Melia amerikai helyettes külügyi államtitkár a képviselőház külügyi bizottságának európai és eurázsiai ügyekkel foglalkozó meghallgatásán. Melia, aki az amerikai külügyi tárca demokráciával és emberi jogokkal foglalkozó irodájának vezetője, rámutatott, hogy a jelenlegi „egypárti” magyar kormány arra használja fel példátlan kétharmados parlamenti többségét, hogy olyan változtatásokat foglaljon bele az alkotmányba, amelyek megszüldéskor hatalmát, korlátozzák a fekeket és ellensúlyokat, és megbénítják a jövő demokratikus kormányait az új politikai, gazdasági és társadalmi kihívások hatékony kezelésében.

A meghallgatáson Thomas Melia írásos választ ígért Jean

Schmidt ohioi republikánus képviselőnek a romániai restitúcióval kapcsolatban feltett kérdéseire. A jelentős számú magyar szavazóval rendelkező körzetből érkezett képviselő értelemességét fejezte ki amiatt, hogy a román állam a kommunista rendszer alatt elkobzott 7568 egyházi és közösségi ingatlanok csupán egyharmadát szolgáltatta vissza jogos tulajdonosainak, köztük az erdélyi magyar egyházaknak. Jean Schmidt felhívta a figyelmet, hogy a román hatóságok nemrég eljárást indítottak a restitúció végrehajtása miatt. Markó Attila, a restitúciós bizottság magyar tagja, valamint Marosán Tamás és Silviu Clim azért állnak majd bíróság elé, mert 2002-ben hatályba léptették azt a rendeletet és kormányhatározatot, amely révén az Erdélyi Református Egyházkerület ismét birtokba vehette a sepsiszentgyörgyi Székely Mikó Kollégium épületét.

Gregory W. Meeks demokrata képviselő, az albizottság rangidős tagja beszédében kiemelte: a térségben valós probléma a kisebbségeket érő hátrányos megkülönböztetés. Mivel a demokrácia mértéke a többség akaratán múlik, fokozott gondot kell fordítani a kisebbségekkel szembeni méltányos, jogszerű bánásmódra. A New York-i székhelyű Magyar Emberi Jogok Alapítvány közleményt adott ki, amelyben közölte: három munkatársa az albizottság mind a 11 tagját felkereste a héten, hogy áttekintést nyújtson a külhoni magyarságot érintő aktuális kérdésekről. A találkozó során átadott tájékoztató dokumentumcsomag három kérdéskörre terjedt ki: a romániai elkobzott egyházi és közösségi ingatlanok elakadt visszaszolgáltatására, a nyelvi jogok szlovákiai korlátozására, valamint a térségben tapasztalt, a helyi magyar közösségek ellen irányuló erőszakos és megfélemlítő bűncselekményekre. ◀

Csak szlovákul tilos dohányozni

MTI

Megfelelnek a szlovák állami kerettantervnek a magyar gimnáziumok számára készült, korábban visszavont történelem-tankönyvek, ismét felkerülhetnek a tankönyvrendelési listára – közölte a *Bumm.sk* szlovákiai magyar hírportál. „Egyelőre csak szóban kaptuk meg a jó hírt, a hivatalos értesítésre még várunk kell” – mondta Juhász László, a kormányhivatali kisebbségi főosztályának vezetője az internetes újságnak. Ján Mikolaj, a Szlovák Nemzeti Párt (SNS) volt oktatási minisztere 2009-ben törölte a hivatalos tankönyvlistáról a szlovákiai magyar történészek tollából származó tankönyveket. Ugyanakkor nyílt levélben szólította fel Rudolf Chmel szlovák kisebbségi és emberjogi miniszterelnök-helyettes egy révkomáromi városi képviselő: tegye meg a szükséges lépéseket, hogy a közelmúltban elfogadott kisebbségi nyelvhasználati törvény értelmében az emberek életét, egészségét, biztonságát és vagyonát érintő feliratok mihamarabb a kisebbségek nyelvén is megjelenjenek. „Szeretném felhívni a figyelmét arra, hogy tömeges megoldásra volna szükség a villamos művek, a gázművek és a benzintöltő állomások esetében, mivel itt nagy számban jelennek meg olyan feliratok, amelyeket a fenti törvény említ” – írta a miniszterelnök-helyettesnek Keszegh Béla független révkomáromi képviselő. Meggyőződése szerint olyan fontos figyelmeztető feliratokat kellene elhelyezni a megfelelő helyeken magyarul, amelyek eddig szinte kizárólag csak szlovákul voltak láthatóak: például „Vigyázz, elektromos berendezés!”, „Vigyázz, gáz!”, „Ne olts vízzel vagy poroltóval!”, „Tilos a dohányzás és a nyílt láng használata!” ◀

Vannak magyar „Breivikek”?

Hírösszefoglaló

Nemzetközi kapcsolatrendszerét is felhasználja a magyar Terrorelhárítási Központ (TEK), hogy megtudja: jelentenek-e veszélyt a norvég terroristák esetleges magyarországi kapcsolatai – hangozott el kedden a TV2 késő esti híradójában. A 76 áldozatot követelő norvégiai merényletek elkövetését beismert Anders Behring Breivik az elmúlt években többször járt Magyarországon, az internetre feltöltött ezeröttszáz oldalas írásában egy Norvégiába vándorolt magyar házaspár gyerekeit nevezte legjobb barátjának. A kelet-európai szélsőjobboldali és nacionalista pártok címszó alatt Magyarországról három szervezetet sorolt föl: a MIÉP-et, a Jobbikot és a Hatvannégy Vármegye Ifjúsági Mozgalmat. Toroczkai László, a Hatvannégy Vármegye Ifjúsági Mozgalmat vezetője egy nappal korábban azt nyilatkozta ugyancsak a TV2-nek: vannak dolgok, amelyekben egyezik mozgalmuk és Breivik ideológiája, de a norvég tömeggyilkos tettétől elhatárolódnak, és messzemenően elítélik.

Közben a német belügyminiszter szerint a norvégiaihoz hasonló merénylet nem zárható ki Németországban sem. Egy tegnapi lapinterjúban Hans-Peter Friedrich utalt arra, hogy az elmúlt időszakban Németországban számottevő mértékben megnövekedett a különböző szélsőjobboldali csoportok által végrehajtott erőszakos cselekmények száma. A konzervatív politikai ügyvédek azt, hogy a jövőben még nagyobb éberségre lesz szükség. Szavai szerint a szélsőjobboldal mellett ez vonatkozik a szélsőbaloldalra, valamint a szélsőséges iszlámra is.

A norvégiai kettős merénylet után egyébként ismét felerősödtek a fegyvertartás szigorítását célzó követelések Németországban. A kezdeményezést a baden-württembergi kormány indította el tegnap. A tartományban 2009. márciusában egy 17 éves ámokfutó 15 diákot gyilkolt meg az apja fegyverével, majd önmagával is végzett. A baden-württembergi belügyminiszter kijelentette: a tartományi kormányzat arra törekszik, hogy elérje a nagy kaliberű kézi lőfegyverek magánszemélyek által való birtoklásának tilalmát. ◀

Vita a rakétavédelemről

ÚMSZ

Nem sikerült előrelépést elérnie az európai rakétavédelem kérdésében a minap Washingtonban járt magas rangú orosz küldöttségnek sem: az orosz fél nem kapott írásos garanciát arra, hogy a rendszer nem irányul az orosz nukleáris erő ellen – írta tegnap a *Kommerszant* című orosz újság. Ugyanebben a lapszámban Rose Gottemueller amerikai külügyminiszter-helyettes azt fejtegette: ha az orosz fél alaposan szemügyre veszi a rendszer műszaki paramétereit, meg fogja érteni, hogy az nem Oroszország ellen irányul. A *Kommerszant*nak Szergej Rjabkov külügyminiszter-helyettes, az Egyesült Államokban járt küldöttség vezetője számolt be arról, hogy az orosz aggályokkal kapcsolatban nincs előrelépés, s a kérdést az államfők vitatják majd meg. Rjabkov szerint azonban nincs ok a borúlátásra: „Az orosz aggodalmak fennállnak ugyan, de még van idő a megoldásra. Gottemueller viszont azt fejtette ki, hogy az orosz fél Washington szerint feleslegesen aggodódik. „Az európai rakétavédelmi rendszer célja nem az orosz

erő gyengítése, hanem a korlátozott nukleáris támadástól való védelem, s ha az orosz fél alaposan tanulmányozza a rendszer paramétereit, megérti majd, hogy ez valóban így van”, és a jelenlegi kérdések maguktól megoldódnak – mondta.

Az amerikai politikus úgy véli, hogy előrelépésre csak akkor van mód, ha a tárgyalásokat a politikai síkról pragmatikus síkra helyezik át. Dmitrij Medvedyev orosz államfő azon kijelentésére, hogy az orosz fél esetleg felmondhatja a hadászati támadó fegyverek korlátozásáról és csökkentéséről szóló, nemrég megkötött START-III. szerződést, Gottemueller kijelentette: a szerződésben foglalt teljesítése mindaddig nagyon sikeresen folyt. Hozzátette: Washington teljesen őszinte volt, amikor a START-III. tárgyalásainak kezdetén leszögezte: a megállapodás nem korlátozhatja a rakétavédelmi rendszerek fejlesztését. Medvedyev május végén tartott sajtóértekezletén vetette fel, hogy Moszkva fenntartja a jogot a START-III. felmondására, ha az Egyesült Államok erőlteti az európai rakétavédelmi rendszer kiépítését. ◀

Băsescutól „védik” Csekét

Folytatás az 1. oldalról

„Vagy megegyeznek, vagy mindketten mennek útjukra” – fenyegetőzött Bănescu, aki szerint 2010 végén a kormány 2,5 milliárd lejt volt kénytelen átirányítani más területekről azért, hogy az egészségügyben felhalmozódott adósságokat törlessze. „Azóta újabb 2 milliárd gyűlt fel, ez nem mehet így tovább” – fogalmazott az államfő. Arra az újságírói kérdésre, hogy a megoldást Cseke Attila egészségügyi miniszter menesztése jelentené-e, Bănescu elmondta, ez a megközelítés nem vezetne eredményre, ugyanis Cseke lemondásával az RMDSZ nem értene egyet, és a koalíció is veszélybe kerülne.

Kelemen Hunor RMDSZ-elnök szerint a problémát a szakárca és az egészségbiztosítási pénztár közötti tisztázatlan jogi viszony okozza. „El kell végre dönteni, hogy a CNAS betagozódik-e a minisztériumba, és akkor a tárca vezető felel a biztosítópénztárnál tapasztalt pazarlásért, vagy két külön intézményként kezeljük őket. Most mindenki az egészségügyi minisztertől várja a megoldást, de a szakterületre szánt összegek jelentős hányadát a CNAS költi el” – fogalmazott Kelemen. Hozzátette: az RMDSZ és a koalíció azon az állásponton van, hogy semmi ok nincs arra, hogy Cseke Attilát felelősségre vonják.

Az érintett RMDSZ-es tárca vezető tegnapi közleményében „tartalmas és hasznos tárgyalásnak” minősítette azt a találkozóját, amelyen a Nemzetközi Valutaalap (IMF) Jeffrey Franks

vezette küldöttségének bemutatva az elmúlt egy év és hét hónap reformintézkedéseit. „A mandátumom alatt végrehajtott reformokról minden kormány és minden egészségügyi miniszter beszélt az elmúlt 15 évben, azonban gyakorlatba ültetni ezeket senkinek sem sikerült. Azokról, a rendszer reformja szempontjából szükséges lépésekről beszélek, mint a kórházak decentralizációja és átszervezése, a betegszabadságolások terén bevezetett szigorítások, amelyek kivétel nélkül az egészségügyi rendszer hatékonyabb működéséhez járulnak hozzá” – mondta el Cseke Attila. Hozzátette: a reformintézkedésekkel

párhuzamosan feltétlenül szükséges a pénzügyi hozzájárulás annak érdekében, hogy a továbbiakban a reform folytatásának szükségességét a lakosság is elfogadja. „Azt várom el, hogy azokon a területeken, ahol fontos reformok végrehajtására került sor, így az egészségügyben is, a következő költségvetés-kiegészítéskor prioritás legyen az anyagi erőforrások kiutalása” – foglalta össze az RMDSZ-es tárca vezető.

A miniszter leszögezte, nincs személyes konfliktusa Lucian Duță CNAS-elnökkel, az egészségügyi rendszer jelenlegi felépítésének menedzsmenete okoz feszültséget a tárca és az egészség-

biztosítási pénztár között. „Az egészségügyi rendszer nem működhet hatékonyan, ha két különálló intézménynek vannak fontos hatáskörei. A CNAS az egészségügyi költségvetés 82 százalékát kezeli, a fennmaradó 18 százalékot pedig a minisztérium. A két intézmény között nincs alárendeltségi viszony, a gondok nagy többsége a CNAS tevékenységéből adódik, mégis mindenért az Egészségügyi Minisztériumot és a minisztert tartják felelősnek. Nekünk ezt a rendszert kellene átalakítani és mindent meg kell tennünk egy egységes és hatékony menedzsment bevezetéséért” – nyilatkozta Cseke Attila egészségügyi miniszter. ◀

Intézményközi vagy személyes konfliktus? Cseke Attila egészségügyi miniszter és Lucian Duță CNAS-igazgató

A DNA tanúként hallgatta ki Sorin Blejnar násznagyát

M. Á. Zs.

Tanúként hallgatták ki tegnap az Országos Korrupcióellenes Igazgatóságon (DNA) Daniel Andrei Moldoveanu, az Elnöki Hivatal államtanácsosát a konstancai kikötőben felgöngyölített korrupciós ügyben. „Allampolgári kötelességünk, azoké különösképpen, akik közhivatalt töltenek be, hogy segítjük az ügyészek munkáját” – fogalmazott Moldoveanu, akinek neve többször is elhangzott a Mircea Baniuş demokrata liberális szenátor és Eugen Bogatu, a kikötő volt igazgatója közötti lehallgatott telefonbeszélgetésekben. Az államtanácsos, aki násznagya volt annak a Sorin Blejnarnek, akit az Országos Adó- és Pénzügyi Hivatal

(ANAF) igazgatójaként korábban szintén kihallgatott az ügyben a DNA. A korrupcióellenes ügyészek arra szeretnék választ kapni, hogy Moldoveanu közvetített-e Baniuş és Blejnar között annak érdekében, hogy ez utóbbi ANAF-igazgatóként „barátságosabban viszonyuljon” Liviu Durbachoz, a konstancai kikötőben működő vámhivatal igazgatójához. Mint ismeretes, májusban a DNA egy másik ügyben is vizsgálódott a konstancai kikötő tájékán. A korrupcióellenes ügyészek azzal vádolják Laurenţiu Mironescu belügyi államtitkárt és Mircea Baniuşot, hogy közbenjárta annak érdekében, hogy egyes, a konstancai kikötőbe érkező szállítmányokat ne vessenek vámvizsgálat alá. ◀

Készül a DNA-nál a Severin-vádírat

A csúszópénz elfogadásával és hatalommal való visszaéléssel vádolt Adrian Severin európai parlamenti képviselő ellen kezdeményezett büntető eljárás elindításához szükséges iratok kiállítását kérte tegnap a DNA a francia és belga igazságügyi szervektől. Mint ismeretes, a korrupcióellenes ügyészek azt követően jelentették be Severin vád alá helyezését, hogy az Európai Parlament felfüggesztette a román képviselő mentelmi jogát. Severin továbbra is ártatlannak mondja magát, jóllehet a *Sunday Telegraph* című brit lap újságírói video- és hangfelvételekkel bizonyították, hogy a román politikus tízezer euró fejében hajlandó lett volna lobbizni azért, hogy egy – egyébként fiktív, a brit újságírók által kitalált csoport – érdekében változtassanak meg bizonyos törvénycikkelyeket.

Ki vezeti az EU-ügyi tárcát?

ÜMSZ

Emil Boc miniszterelnök után Kelemen Hunor RMDSZ-elnök és Varujan Pambuccian, a nemzeti kisebbségi frakció vezetője is cáfolta, hogy a koalíciós alakulatok már megegyeztek volna arról, hogy az ősszel létrehozandó új, az európai alapok lehívásáért felelős minisztériumot ki vezeti majd.

Az RMDSZ szövetségi elnöke a *Mediafax* hírügynökségnek nyilatkozva elmondta, van már néhány név a tarsolyukban, de a jövőbeni miniszter személyéről au-

gusztsus végén születik döntés. Az új minisztérium felállításáról szóló javaslattal mindenki egyet értett, tette hozzá a politikus, aki aláhúzta, az új miniszter feladata az EU-s alapok egységes koordinálása lesz. Traian Bănescu államfő a köztevének adott hétfői esti nyilatkozatában arról beszélt, hogy a parlament őszi ülészakának megkezdése után azonnal létrehozzák az európai alapok lehívásáért felelős minisztériumot, és az új tárca vezetőjének személyéről már közös nevezőre jutott Emil Boc kormányfővel. ◀

DD és Vanghelie a PIN-ben?

ÜMSZ

Kölcsönösen előnyös „ügyletre” készül Dan Diaconescu és a Nemzeti Kezdeményezés Párt (PIN), ugyanis az *Evenimentul zilei* napilap információi szerint az OTV tulajdonosa hamarosan beiratkozik a választásokat követően elbukó alakulatba. Diaconescu hónapok óta próbálja bejegyeztetni a Nép Pártja nevű alakulatát, amit a Bukaresti Törvényszék mindeddig megtagadott. A televíziós műsorvezetőként is dolgozó médiamogul népszerűsége mindenképpen rendkívül magasnak számít, a különböző közvélemény-kutatások szerint mind a parlamenti, mind az elnökválasz-

tási versenyben a szavazatok több mint tíz százalékát gyűjtené be. Ugyancsak felröppent az a hír is, hogy a Cozmin Guşă és Lavinia Şandru által alakított zsebpárt-hoz igazol a közeljövőben Marian Vanghelie, a főváros V. kerületének szociáldemokrata polgármestere is, aki nem tudja elfogadni azt, hogy Victor Ponta PSD-elnök leváltotta az ellenzéki alakulat fővárosi szervezetének éléről. A nyelvi bakijairól elhíresült Vanghelie számára azért is lenne vonzó a PIN, mert így újdonsült párttársa, Dan Diaconescu szereplési lehetőségét biztosítaná számára az OTV képernyőjén a jövő évi helyhatósági választások előtt, ahol megpályázni készül a főpolgármesteri tisztséget. ◀

Kifizetés, megfizetés, ráfizetés

Bogdán Tibor

Július utolsó napjaiban két és fél milliárd eurótól vesz kényszerű búcsút Románia, pedig a gazdasági-pénzügyi válság miatt garasoskodnia kellene. Csakhogy a nemzetközi pénzügyi körökkel nem lehet

kukoricázni, a különféle formában, több pénzügyi felvett hiteleket tanácsos hátrahagyni törleszteni, így az ország saját bőrén tanulhatja meg az igazságot, miszerint a kölcsönben az a jó, hogy a más pénzt költsük, és az a rossz, hogy sajátunkból kell visszaadnunk.

Ráadásul pedig a most kifizetendő milliárdok jó része nem is a hitel, hanem a kamatok törlesztésére megy el. Bukarest még csak nem is panaszkodhat, hiszen mind a Nemzetközi Valutaalap, mind a Világbank és az Európai Bizottság a pénzügyi kamatlábak alatt kölcsönözött, ám az államcsőd elkerülése céljából felvett hatalmas összegek után még így is tekintélyes összeget jelent a kölcsönzők nyeresége.

A nyaklód nélküli kölcsönkérés alapján véve nem jó dolog, az igazi gondot azonban az jelenti, hogy a kölcsönmillióknak nincs látszata. Nagyreszükéből a nyugdíjakat és a költségvetési béreket fizették ki, ami az érintettek szempontjából üdvös volt, ám nem használta az országnak; a jólét zálogát, a válságból való kilábalást ugyanis a beruházások szavatolhatnák; ezzel teremtődne meg a fenntartható fejlődésnek, az életszínvonal emelésének – ideértve a bérek és nyugdíjak növelését is – valós és tartós alapja.

Am a beruházások váratnak magukra, és a tényleges reformokra, a gazdasági szerkezetváltásra sem került még sor, erre idén már nincs is túl sok kilátás, 2012-ben pedig még ennyi esély sem lesz, hiszen helyhatósági és parlamenti választásokra kerül sor. A jövő esztendő tehát várhatóan ismét a populisták intézkedése, azaz a két marékka törtető pénzszórás éve lesz.

Ilyen körülmények között Románia alighanem újabb hitelekhez fordul, ahogyan idén is tette, amikor is már az első fél évben több, mint tízmilliárd lej kölcsönt vett fel – vagyis másodpercenként 660 euróval gyarapította adósságterheit. Mindez különösképpen aggasztóvá válik, ha azt is tudjuk, hogy tavaly a másodpercenkénti „kölcsönkérési ráta” még csupán 420 euró volt.

Románia adósságállománya május végére megközelítette a 95 milliárd eurót, csaknem 4 milliárd euróval volt nagyobb, mint az előző év hasonló időszakában. Mindez azonban önmagában még nem is lenne különösebben baj; pénzügyi szakértők szerint a napokon belül kifizetendő részletek előteremtése nem okoz gondot, az ország tekintélyes valutakészlettel rendelkezik, így a kamattörlesztés a nemzeti valuta árfolyamát sem fogja negatívan befolyásolni. Ráadásul az adósság időben történő kifizetése jól tesz az ország megítélésének, így mindennek még örvendhetnénk is – ha a felvett összegek eltérő közölgésű a vétkes politikai osztály fizetne meg, és nem az ártatlan kisember fizetné rá.

Román lapszemle

Sorin Oprescu, Bukarest főpolgármestere a londoni mintát követve azt tervezi, hogy ezután azok az autósok, akik járművel áthajtanak a főváros központján illetéket fizessenek a városnak. Ugyanakkor a főváros központján jelentősen megemelné a parkolási díjakat is. *(Curentul)* ▶ Birálja Romániát az Európai Emberi Jogi Bíróság, amiért nem oldotta meg kóborkutya-problémát, és ezzel az állampolgárok biztonságát veszélyezteti. Az európai bíróság egy 2000-ben történt eset kapcsán mondott véleményt, amikor Bukarestben egy 71 éves asszonyt megtámadott és súlyosan megsebesített egy kutya-falka. *(Puterea)*

Románia – adóssághegyek előtt

Kéthetes bukaresti felülvizsgálati látogatásának vége felé közeledik a Nemzetközi Valutaalap, a Világbank és az Európai Bizottság Romániával foglalkozó szakértői küldöttsége.

Bogdán Tibor

A beruházások folytatásának elengedhetetlen szükségességét hangsúlyozta Traian Băsescu államfő a Nemzetközi Valutaalap, a Világbank és az Európai Bizottság Jeffrey Franks vezette küldöttségével találkozáskor, ez alkalommal annak a véleményének is hangot adott, hogy a jelenkori nemzetközi piaci körülmények közepette a kormányoknak kell a legfőbb beruházóvá válnia.

Kamatok, jutalékok

Az államfő nyomatékosan hangsúlyozta annak szükségességét, hogy a kormány fenntartsa a gazdasági fejlődést a következő hónapokban is, egyben pedig figyelmeztetett arra, hogy ha továbbra is megszigorító, korlátozó intézkedéseket hoznak, vagy a kintlevőségek kifizetésére törekednek, akkor beszűkülnek a beruházások anyagi erőforrásai, így nem gyarapodhat a bruttó hazai termék.

Jóllehet az államfő a megbeszélés nyomán határozottan állította, hogy Romániának ebben az esztendőben minden bizonnyal nem kell majd a Nemzetközi Valutaalap szervezésében megkö-

tött, többoldalú elővigyázatossági hitelhez folyamodnia, pénzügyi szakértők nem osztják Traian Băsescu derűlátását. Az ország által a gazdasági-pénzügyi válság kirobbanása óta felvett, közel 20 milliárd eurós kölcsön finanszírozási költségei meghaladják a másfél milliárd eurót. A külföldi hitelezőknek fizetendő jutalékok és kamatok összege 2009-ben nem érte el a 20 milliárd eurót – ebből 6,9 milliárd a Nemzetközi Valutaalapról, 12,3 milliárd pedig az Európai Bizottságnak kellett kifizetni. Tavaly már több mint 100 milliárd euróba került a kölcsönfinanszírozás, 52,3 milliárd eurót a Nemzetközi Valutaalap, 42,2 milliárd az Európai Bizottság, 6,2 milliárd pedig a Világbank vitt el jutalék és kamat formájában. Idén mindez már 167,1 milliárd eurót emészt fel, az oroszok rész, 110 milliárd euró az Európai Bizottságot illeti, a Nemzetközi Valutaalap 51,1, a Világbank 6,2 milliárd euró kamatban és jutalékban részesül.

Visszafizetési csúcok

A helyzet még súlyosabbá válik 2012-től kezdve, ekkortól ugyanis Romániának hozzá kell látnia magának a

hitelnek a törlesztéséhez is. A közel 220 milliárd eurós hitelfinanszírozás így csaknem 125 milliárd eurós visszafizetéssel egészül ki, vagyis Romániának 343,8 milliárd euróra lesz szüksége fizetési kötelezettségeinek teljesítéséhez.

A visszafizetendő részletek összege jelentősen megnövekedett 2013-ban, amikor is 1,18 milliárd eurót kell törleszteni, egy évre rá pedig ez az összeg további 90 millióval nő. Nem lesz sokkal jobb a helyzet a következő esztendőben sem, ekkor a jutalékok, kamatok és törlesztendő hitelrészletek 1,8 milliárd euróra rúgnak. Romániának 2015 és 2019 között kell visszafizetnie az Európai Bizottságtól felvett öt-

milliárd eurós kölcsönt, kivétel ebben az időszakban csak a 2016. év, amikor csupán a kamatokat és a jutalékokat kell törleszteni.

Ilyen körülmények között nehezen hihető, hogy Romániának nem kell majd hozzányúlnia az elővigyázatossági kölcsönhöz is. Az ellenzéki Szociál-Liberális Szövetség tagpártja, a Szociáldemokrata Párt elnöke, Victor Ponta meggyőződése, hogy a kormány felhasználja majd ennek a pénznek is egy részét, mindenekelőtt populista választási ígéreteinek teljesítése céljából.

Románia nehéz pénzügyi helyzetével a Nemzetközi Valutaalap illetékesei is tisztában vannak, ezért a folya-

matos és fenntartható gazdasági fejlesztés szavatolásához újabb forrásokat kerestek és találtak. A nemzetközi pénzügyi intézmény illetékesei szerint a mezőgazdaság az az ágazat, amely jelentősebb mértékben hozzájárulhat a bruttó hazai termék gyarapításához. Hazai és nemzetközi szakértők szerint az idei mezőgazdasági év jónak ígérkezik, ami alátámasztja az elképzelést, miszerint az ágazat 500 milliárd és egymilliárd euró közötti összeggel növelheti a bruttó hazai terméket. Ez annál is fontosabb lenne, mivel a román gazdaság eddigi hajtóerejeként működő kivitel az utóbbi időben visszaesett. Erről egyébként részletesebben is tárgyalt a

Nemzetközi Valutaalap küldöttsége Traian Băsescu államfővel és Emil Boc miniszterelnökkel, valamint az érintett szakszervezetek képviselőivel.

Új növekedési modell szükségese

Mostani bukaresti megbeszéléseik alkalmával a nemzetközi pénzügyi szakértői az eddigi gyakorlattól eltérően, amikor is elsősorban makrogazdasági kérdésekre, egyebek között a költségvetési hiány problémakörére összpontosítottak, ezúttal figyelmük homlokterébe a strukturális elemek kerültek.

Felmerült az is, hogy az euróövezet sújtó válság körülményei között sikerülhet-e majd elérni, a kormány és a Nemzetközi Valutaalap közötti megállapodás értelmében, az 1,5 százalékos gazdasági növekedést.

Az már most nyilvánvaló, hogy Romániának gyökeresen át kell alakítania gazdasága szerkezetét. Új növekedési modellre van szüksége, amely lehetővé teszi új munkahelyek létrehozását, a termelésben pedig a hozzáadott érték növelését. Hazai szakértők és a Nemzetközi Valutaalap illetékesei nagyrészt egyetértenek abban, az országnak sikerült helyrebillentenie a 2007–2008 közötti időszakban megmutatkozott gazdasági egyensúlyvesztést, és megfelelő erőforrásokkal rendelkezik az esetlegesen jelentkező kockázatok elhárításához. ◀

Jeffrey Franks, az IMF küldöttségvezetője. Az államfő szerint lehet, hogy dolgvégezetlenül távozik

Területi viták az Északi-sarkon

A szokatlan időjárás-változás nemcsak az utca emberét, hanem a szakembereket is foglalkoztatja világszerte. Közben pedig megkezdődött a küzdelem az Északi-sark ásványi kincsei után.

Gy. Z.

Egy meteorológus szerint már az is beláthatatlan következményekkel járhat tájainkon, ha a sarkkörön túl egy eszkimó eltűszentí magát. Mindenesetre tény, hogy az éghajlat felmelegedésével újabb földterületek bújnak ki az Északi-tenger jégtakarója alól. A jelenség pedig azt hozta magával, hogy fölvetődik a kérdés: melyik országhoz is tartoznak ezek a területek, és ottani ásványi kincseket? Újabb gyarmati háború küszöbön állunk? Ez a XXI. század egyik nagy kérdése.

Palackháború

A dán Grönland-ügyi miniszter komótosan lekászálódott helikopteréről, majd kezében egy hazai palack konyakkal, a zászlórúdhoz lépett, amelynek tetején már

ott lengett országa nemzeti lobogója. A politikus az italt a zászlórúd tövében kisebb mélyedésbe helyezte, azután gondosan befedte. Mindez 1984-ben az északi-tengeri Hans-szigeten történt. A miniszter ezzel fejezte ki a tenyérnyi földdarab hovatarozását. Nem sokkal később egy másik látogató – az ottawai kormány főtisztviselője – érkezett a szigetre. Ő levonta a dán zászlót, és helyére a kanadait húzta fel. Nem feledkezett meg a konyakról sem: a palackot eltávolította rejtekből, és helyére hazája nemzeti italát, egy üveg kanadai whiskyt helyezett el. Ezután hol az egyik, hol a másik fél tette tiszteletét a szigeten, amelyet 1871-ben egy amerikai hajós fedezett fel, és amelynek hosszú ideig nem sok figyelmet szenteltek.

A nyolcvanas évek közepén a vita odáig fajult, hogy Koppenhága jégtörő hajókat

küldött járőrszolgálatra a sziget körül, miközben mindkét ország sajtója gúnyt űzött a történetekből, és karikírozott hadijelentéseket közölt a szigeten lakó főkapár, valamint a néha oda-odátévedő néhány jegesmedve megmentéséről. Ma már azonban senki sem űz gúnyt az akkor történetekből, sőt: nagyon is komolyan veszik a sziget hovatarozásának a kérdését. Amde egyik fél sem enged: többek között azért, hogy később ne lehessen erre hivatkozva újabb területekről való lemondásra rábírnai. Mert már nemcsak a ma is birtokba vehető szigetektől van szó, hanem azokról is, amelyek a jégtakaró visszahúzódása miatt már időszakosan, illetve a jövőben várhatóan kibújnak a jég alól.

Mint a szaúdi készletek

Valójában miért is vitáznak két módos ország egy falatnyi kopár földdarabon? Két fő oka van ennek. Az Északi-tenger biztonságpolitikai jelentősége egyre nyilvánvalóbb, továbbá a jég alatt hatalmas nyersanyagkincsek rejtőznek. Mindkét szem-

pont a globális felmelegedéssel, az Északi-sark jegének zsugorodásával, illetve várható időszakos eltűnésével függ össze. Az éghajlatváltozás ugyanis lehetővé teszi a nyersanyaglelőhelyek kiaknázását, és könnyebbé teszi a hajózást. A jelenleg legelfogadottabb meghatározás szerint a Jeges-tenger – hivatalosan: az Északi-sarki óceán – területét a július közepén plusz 10 Celsius-fok hőmérsékletnél található területek széleit összekötő vonal határolja körbe. Területe 14 millió négyzetkilométer (nagyjából az Egyesült Államok másfélszerese). A tenger területének 90 százalékát víz, pontosabban ma még jég borítja. A számítógépes modellezés alapján készült becslések szerint itt található a világ energiatarlékának 25 százaléka. A Jeges-tenger rejti a kiaknázatlan olajkészletek 13 százalékát, ami megegyezik a szaúdi-arábiai készletekkel. Ez a mennyiség, ha más olajforrásokat nem használnánk, a világ olajszükségletét három évig fedezné. Itt található a föld gáztartalékának nagyjából egyharmada is. Az Északi-sark feletti ellenőrzés

megszerzését így elsősorban az érdekelt államok energiaérdeke motiválja.

Átjárható átjárók

Tavaly minden korábbinál nagyobb, több mint egymillió négyzetkilométernyi jégtakaró olvadt el. A közelmúltban a Polarstern (Sarkcsillag) nevű német kutatóhajó elsőként járta be jégtörés nélkül az Észak-Kanadán keresztül húzódó északnyugati és az északkeleti átjárót. Az átjárók hajózhatóvá válása révén az Európa és Ázsia között közlekedő hajók – az útvonal 4000 kilométerrel való rövidülése révén – számottevő időt és üzemanyagot takaríthatnak meg. A hidegháború korszakában a sarkvidék azért vált fontossá, mert itt vezetett a legrövidebb út az Egyesült Államok és a Szovjetunió között. Moszkvában régóta kellő súllyal kezelték a Jeges-tenger ügyét: az Arktika szovjet jégtörő már 1977-ben egészen az Északi-sarkig hajózott. A mostani orosz állam követi jogelődjének gyakorlatát. Tavaly az oroszok két mini tengeraltjáróval az

Északi-sark alatti tengerfenékre merültek, hogy ott a területi igény jelképes bejelentéseként elhelyezzék az ország titániumból készült zászlaját.

Mindez jól jelzi, hogy egyre komolyabb területi vita van kialakulóban az érintett államok között. Ennek egyik oka, hogy az elmúlt évtizedekben nem alakítottak ki a területre vonatkozó átfogó nemzetközi jogi szabályozást. A sarkvidékért megindult verseny szereplői azok az államok, amelyek földrajzi, nagyhatalmi érdekeik miatt szeretnék kiterjeszteni hatalmukat a területre, illetve az ásványkincsekre: az Egyesült Államok, Oroszország, Kanada, Norvégia, és – mivel Grönland Dániához tartozik – Koppenhága is jelentős szereplője a vitának. A térség nagy része ugyan nyílt tenger, ezért itt nem lehetséges kizárólagos terület-szerzés, viszont a jégtakaró visszahúzódásával újabb, területi vitát kiváltó földdarabok kerülnek felszínre. És akkor még nem is beszéltünk az ezekhez kapcsolódó kontinentális talapatok körüli feszültségekről. ◀

Lap-top

A nap címe. Beavatkozhatunk-e saját belügyeinkbe? Adrian Năstase. *Jurnalul național*

Magyarázat. A publicistának is kiváló politikus azt fájjalja, hogy amikor gazdaságról és pénzügyekről van szó, a Nemzetközi Valutaalap mondja meg, mit kell tenni; a minősítő intézetek osztályoznak, a bankok saját maguk állítják össze a törvényeket, amelyek megvédik őket; „éven-te egyszer eljön hozzánk Orbán Viktor, és leírja nekünk Erdély, az interetnikai viszonyok, a tanügy és a kultúra jövőjét”. Még ha nem értünk is egyet ez utóbbi kifogásával (utóvégre miért is ne mondana akárki véleményt Erdély jövőjéről stb.), valljuk be, hogy az úriember stílusa teljesen más, mint a szokott nacionalistáké. Ugyanazt látjuk, amikor levonja a következtetést is: „Egy olyan ország fejlődése, mint Románia, összeomló rendszereivel, nem lehet idegen intellektuális megszállás eredménye. Itthon kell kigondolni. Itt kell megvitatni.” Ezzel szemben „az országot két ajtónálló vezeti, Bănescu és Boc.”

Majdnem stimmel. A vezetők krónikus politikai műveletlensége jellembe torzulásaiknál is ártalmasabb lehet. A lapok megírták, hogy Traian Bănescu „megvédte” Orbán Viktor ellen Románia újramegyesítését. Megvédte a magyarok ellen is, mondván: „a regionalizálás nem áldozható fel a kisebbségek érdekei miatt”. Lehet, hogy ő mindent pártja politikai érdekei szerint ítélt meg, de még az „érdekszemlélet” szerint sincs igaza, mert például az ellenzék, amely szintén a „többséget” képviseli (és még mennyire!) ugyancsak regionalizálás-ellenes, tehát az ország érdekei nyhén szólva nem esnek egybe Bănescu és a PDL érdekeivel. A kisebbségek esetében azonban elsősorban nem csak érdekekről, hanem jogokról és európai szabályokról van szó! Jogtalanságot pedig – legalábbis elvileg – EU-tag államban nem lehet elkövetni. Tehát jogok, jogállam, jogérvényesítés, jogsértés, jogvédelem – ezeknek tessék utánaolvasni, elnök úr! Most látszik, mennyit ártnak az önkényeskedő, macsó vezetők, akik otthoni kisebb-nagyobb piszoksaikkal megcsúfolják az európai értékrendet.

Minden napra egy mondat

„Soha nem nővünk fel igazán, csak megtanulunk viselkedni.” Brian White

Folyosói bölcsesség

Horváth István

Lovascsata

SZELLEMLIDÉZÉS

– Ugyebár megtartod a játék szabályait? – érdeklődött a Fehér Huszár, miközben ő is fölrakta a sisakját.
– Mindig – felelte a Fekete, és azzal nekiálltak döngetni egymást. Alice egy fa mögé bújt, hogy kitérjen a csapások elől.
„Vajon mik lehetnek a játékszabályok? – töprengtet magában a küzdelmet figyelve, félnéken ki-kikukucskálva rejtékelyéről. – Az első szabály alighanem az, hogy ha az egyik lovacsal eltalálja a másikat, akkor az okvetlenül lezuhan a lóról, ha viszont elhibázza, akkor ő maga esik le... Egy másik szabály bizonyára úgy szól, hogy az ellenfeleknek akként kell tartaniuk a buzogányt, ahogyan a báb-színházi báboknak. Micsoda zajt csapnak, amikor lezuhannak a lóról! Mintha hatalmas kondérokot dobnának a földre! És a lovak milyen nyugodtak! Úgy tűrik ezt a lezuhanást-fölkapaszkodást, mintha csak fából volnának!”
Egy további játékszabály az lehetett, bár Alice ezt nem vette észre, hogy az ellenfelek lezuhanván mindig a fejükre estek; a csata pedig úgy fejeződött be, hogy mindketten egyszerre fordultak le a lóról, egymás mellé. Mikor feltápáskodtak, kezük ráztak, aztán a Fekete Huszár nyeregbe szállt és elporoszkált.
– Pompás diadal, nemde? – kérdezte a Fehér Huszár nagy lihegve.
– Nem tudom – kételkedett Alice. – Nem szeretnék senki fogságába esni. Én királynő akarok lenni.
– Az is leszel, ha átkelsz a következő patakon – mondta a Fehér Huszár. – Az erdő széléig elkísérlek, de aztán, tudod, vissza kell fordulnom. Ott vége a lépésemnek.

Lewis Carroll: Alice Tükkországban. Fordította Révbíró Tamás

Kakaskodás

A Tusványos kapcsán számos cikk, értékelés látott napvilágot e lapban is, én két észrevételt tartanék fontosnak. Az egyik a magyar-román államközi, a másik az itthoni magyar-román viszony jövőjét illeti.
1. Orbán Viktor többek közt a következőket mondta a táborban: „Tőkés László előadásából hallhattuk, hogy mennyi gond van még a mostani román kormányzat és az itt élő magyar közösség között. De képzeljük el, hogy ha nem egy nemzeti jellegű kormányzat lenne Romániában, hanem visszajönnének az internacionalisták itt is. Akkor milyen konfliktusaink lennének! Képzeljük el, hogy a mai román ellenzék retorikája és politikai irányvonala állami szinten is érvényesülni tudna!”

Nem akarok itt arról értekezni, hogy a nemzeti jellegű akadna jobb jelző is, amikor arról a Demokrata-Liberális Pártról beszélünk, amelyik pár éve még a Szocialista Internacionálén belülről próbálta megakadályozni a Szociáldemokrata Párt felvételét ugyanoda.

Szócs Levente

Az internacionalizmus (és a kozmopolitizmus) szitokszóvá avatásáról szintén értékelték e rovat szerzői. Én mátra hívnám fel a figyelmet.
„Képzeljük el, ha... visszajönnének az internacionalisták... akkor milyen konfliktusaink lennének!” – mondja Orbán. Márpedig az internacionalisták alighanem visszajönnének, nem szükséges különösebben fejlett fantázia ahhoz, hogy elképzeljük: egy éven belül „a mai román ellenzék retorikája és politikai irányvonala állami szinten is érvényesülni tud”. Sőt, talán a Fidesz által jól ismert kétharmados erővel! Ilyen körülmények között az idézett mondatok úgy is értelmezhetők, hogy Orbán Viktor román-magyar konfliktust vizionál. Egy biztos: ő maga semmit nem tesz azért – ellenkezőleg –, hogy a két ország viszonya a Bănescu-rezsim után is zökkenőmentes legyen.

2. A magyarok Traian Bănescuhoz való elmentmondásos viszonyulásáról ragyogó elemzést írt Székedi Ferenc. Erről annyit, hogy az említett tekintetben Tőkés László kétségkívül magyarabb másoknál. Egrészt

jól érzi magát Traian Bănescu társaságában, sőt ugyanaból a korból és ugyanaból az eszméi vonulatból választott magának jelképet: Horthy Miklós tengernagyot. (Akihez képest „hol állunk mi”? Mint tudjuk, Traian Bănescu Ion Antonescu marsall hadvezéri eredményeit irigyeli.) Másrészt Tőkés László azzal magyarázza Traian Bănescu hiányát a Tusványoson, hogy „mi nem alkuszunk”. Most tekintsünk el attól, hogy ezt a logikát

követve tavaly és tavalyelőtt „alkudtunk”, hiszen Traian Bănescu elment Tusnádfürdőre, és a valóságban idén is szívesen látták volna az elnököt, aki az utolsó pillanatig „lebegtette” a részvételt. A lényeg más: az, hogy Traian Bănescuval mint a románok képviselőjével igenis kell alkudni. (Még akkor is, ha az eredmény nem mindig súrol Horthy-i magasságokat.) Lehet követelőzni is persze, de nem biztos, hogy célravezető.
A demokrácia nem a többség diktatúrája – jó esetben legalábbis -, de a többségtől nem is lehet eltekinteni. Egy kisebbség számára lehetetlen elérni bármit a többség hozzájárulása nélkül.

Alagútvégi lux

Nem olyan régen futott velem egyet az eszme az Adalet ve Kalkinma Partisi (AKP) június 12-ei parlamenti választásgyőzelme kapcsán, s akkor az Igazság és Fejlődés pártja (és Tayyip Erdogan kormányfő) által teljesítendő köztársasági kurd kérdés megoldása is. Nem merem akkusav-szkepticizmust használni az AKP és a PKK (Kurd Munkáspárt) jövőbeli kapcsolatát illetően, csak jeleztem, hogy az továbbra is problematikus lesz. Éreztem, hogy túlságosan könnyedén átsiklottam a kérdéskör felett.

Íme ezért most néhány adalék ahhoz, hogy miként is mutat az új kurd jövő, amennyiben a permanens patthelyzetet politikások mellőzésével – mégis az állam nevében – katonák, illetve kurd gerillaharcosok tartják kézben.

Abdullah Öcalan, a Partiya Karkeren Kurdistan bebörtönzött vezetője június 15-én akarta meghosszabbítani a kurd képviselői által jószándékul létrehozott nem-támadási egyezményt. Egy nappal előbb pár száz török katona helikopteres támogatással sikeres akciót hajtott végre tíz vérszomjas lázadó ellen az anatóliai Sivas tartományban. Háromat meg is öltek ezek közül, és elejét vették annak, hogy a csoport a Fekete-tengeri partvidékére húzódjék. Az öcalani aktív-defenzív egyezmény tulajdonképpen arra kötelezi a kurdoakat, hogy nem hajthatnak végre török hatóságok elleni akciókat, csak ha már katonai támadás érte őket, vagy ha egy azonnali támadást kell megelőzni, ami a feszültségek múltja és hőfoka ismeretében kimondottan törökbarát intézkedés.

A Sivas-csapásra a gerillák is feladták kevésbé agresszív magatartásukat, s június 22-én Tunceliben felrobbantottak egy rendőrijárművet a két bennülővel. A katonai akció eredménye, hogy a PKK mellé szorosabban felzárkóztak a szimpatizáns pártok: a volt DTP (Demokratik Toplum Partisi) tábor és az aktuális Baris ve Demokrasi Partisi (BDP); a Munkáspártnak egyre növekszik az elismertsége a kurdok körében, s az újra fellobbanó harcok szét-sugárással fenyegetnek. A megoldások továbbra is a régi-újak: a törökökkel egyforma (állam)polgárjogok biztosítása a kurdoznak, a többségi délkeleti régió autonómiája, és a parlamenti pártképviselő-höz szükséges tíz százalék leszállítása, hisz ellenkező esetben a Munkáspártnak esélye sincs az országházba jutnia.

Bár már európaibb parlamentekben is vívtak ökölharcot, az oda bekerülő képviselő és választóbázisa inkább politikához juhászodna, kevesebb Kalasnyikov-érvel, több szillogizmussal élne, s ez enyhébben letápis, mint egy gépkarabély. Addig is az Erdogan-párt, igazi európeér szemlélettel, úgy magához öleli a kisebbséget, hogy az levegő nélkül marad.

Ady András

Röviden

Vékony állampapírok

Négyéves lefutású államkötvények kibocsátásával tegnap 460 millió euróhoz jutott a Pénzügyminisztérium. A papírok 4,85 százalékos éves hozammal keltek el. Bár eredetileg egymilliárd euró értékben lett volna kereslet a kötvényekre, a végső összeg jóval elmaradt még a szaktárca által remélt 600 millió eurótól is – írta a *Mediafax*.

Elbocsát az energiaipar

A kormány megkezdi mintegy ezerháromszáz alkalmazott elbocsátását három, a gazdasági minisztérium hatáskörébe tartozó energetikai vállalatától. Az Országos Köszöntésért 900, a Termoelectrica 300, az Electrocentrale Deva pedig száz dolgozójától válik meg. Az érintettek 2014-ig munkanélküli-segélyben és jövedelemkiegészítésben részesülnek, ami az államnak 25 millió lejes kiadást jelent.

„Lefokozták” a Nokiat

Két fokozattal, negatív kilátással bíró BAA2-re rontotta a Moody's a finn Nokia telefontgyártó vállalat besorolását, mivel úgy ítéli meg, a cég átdolgozás alatt levő termékportfoliójának fogadtatása bizonytalan – írta a *Reuters* hivatkozva a *Mediafax*-ra. A vállalat helsinki központjában azt nyilatkozták, a leminősítésnek nem lesznek anyagi vonzatai a cég finanszírozására nézve.

Tokaji-vita

Megelégedve a várakozást, a szlovákiai Tokaji-termelők - a kelet-szlovákiai borvidék hét községének képviselői - felszólították a pozsonyi kormányt, hogy azonnal zárja le a Magyarországgal folyó tárgyalásokat, és jelölje ki a régió határait. Mivel az 1993-ban aláírt uniós egyezmény alapján a közösség területén csak magyar termelők adhatnak el tokajit, a nemes nedűt a szlovák természetők is csak más néven hozhatták forgalomba – számolt be róla a *Világgazdaság*.

Újabb görög rontás?

Egy új és várhatóan a jelenleginél nagyobb szerkezetátalakítást kell majd végrehajtani Görögországnak – mondta a Standard & Poor's, a világ legnagyobb hitelminősítő ügynökségének egy tisztviselője, majd kiemelte, „nagyon valószínű”, hogy rontani fogják az ország szuverén adóskockázati besorolását. Görögország adóskockázati besorolása a világon a legalacsonyabb szinten áll az S&P háznál – írta a *CNBC*-re hivatkozva a *vg.hu*. A hitelezők 21 százalékos veszteség-leírásra kényszerülnek a görög kötvények miatt, és 37 milliárd euró értékben járulnak hozzá az ország szanálásához a következő három évben.

Nyaralás: irány a Balkán!

Kovács Zsolt, Sipos M. Zoltán

► Elsősorban a bolgár, török, görög üdülések vonzzák a romániai vakációzókat, akik idén mintegy tíz százalékkal többen vannak tavalyhoz képest. Ezzel párhuzamosan pedig érezhetően csökken az érdeklődés a korábbi évek hazai befutójának számító román tengerpart iránt. Ez annak tudható be, hogy a „Litoral” sem árakban, sem a szolgáltatások minőségében nem tud lépést tartani a külföldi konkurenciával. Amint egy kolozsvári utazási iroda árajánlataiból kiderül: míg egy háromcsillagos bolgár tengerparti szállodában eltöltött hét egy személynek mindössze 179 euróba kerül, ugyanazért a szolgáltatásért a romániai Venus üdülőhelyen 256 eurót kérnek el.

Érezhető növekedés

„Az utóbbi években rohamosan megnőtt azoknak a kolozsváriaknak a száma, akik valamelyik külföldi országban szeretnék eltölteni a nyári szünidejüket. A legtöbb érdeklődő a bolgár tengerpartot kedveli, ezt az úticélt követi népszerűségben Törökország és Görögország” – magyarázta lapunknak Dorel Mureşan. A kolozsvári Eximtur utazási iroda közönségkapcsolati szakembere úgy véli, a korábbi görögországi zavargások hírére valamelyest csökkent az ország turisztikai vonzereje. A turisztikai

A vásárlók az olcsó ajánlatokat keresik, ebben pedig verhetetlenek a déltengeri üdülőhelyek

szakértő elmondása szerint már most nyilvánvaló, hogy a tavalyhoz képest idén országos szinten 5-10 százalékkal több román állampolgár látogat el a közkedvelt dél-európai turistaparadicsomokba. A tízszázalékos forgalomnövekedést a Tarom adatai is bizonyítják: a légitársaság ugyanis évek óta kölcsönöz repülőgépeket a külföldre utaztató idegenforgalmi irodáknak. Míg tavaly az 550 charterjárat 20 millió dolláros bevételt hozott a cégnek, idén év végéig már 600 gép bérbeadásával számolnak.

Az utolsó pillanatban

Mivel a lefoglalt gépek miatt az utazási irodákra különösen nagy nyomás nehezedik, hogy túladjanak üdülőjegyeiken, az utóbbi időben megszorodott a last minute utak aránya, amelyek révén egy nyaralás akár 20 százalékkal is olcsóbbá válhat. A rövidtávú foglalások ajánlata pedig egy megelégnélküli, és egyre inkább növekvő kereslettel találkozhat. „Feltűnően nőtt az érdeklődés az olcsóbb ajánlatok iránt. Az üdülni vágyók valósággal lesik a

rendkívüli ajánlatokat, főként a last minute utazásokat” – erősítette meg az *Új Magyar Szónak* Joós Stefan. A sepsiszentgyörgyi Sun Travel utazási ügynökség tulajdonosa szerint idén kevés utat adtak el a katalógusokból, emellett tavalyhoz képest érezhetően csökkent a korán lefoglalt (úgynevezett early booking) vakációk aránya is.

200 és 10 ezer között

Az is megfigyelhető, hogy többen kérték a részletfizetési lehetőséget. Joós

tapasztalatai szerint az utazni vágyók átlagban 200-250 eurót költenek személyenként, de arra is van példa, hogy családonként tízezer eurót költenek szabadságolásra. Bár van igény luxusutazásokra, egzotikus úticélokra is, szinte teljesen megszűnt az érdeklődés Egyiptom és Tunézia iránt. A turisztikai szakember szerint idén felfutott Törökország, van érdeklődés Görögország iránt is, azonban Bulgária az abszolút befutó, mert közel van, így csökkennek a járulékos költségek, mint az utazás vagy étkezés ára. A bolgár ajánlatok népszerűségét emelik a viszonylag olcsón megvásárolható all inclusive lehetőségek is, amelyekre a román tengerparton kevés a lehetőség.

A *Gándul* által összeállított elemzés szerint a repülőjegyet is tartalmazó turistacsomagok között az ár alapján a görög ajánlatok a legkedvezőbbek, amelyeket a török, horvát és spanyol kínálatok követnek. Ha viszont a vásárló egyénileg kíván utazásáról gondoskodni, Bulgária válik a legolcsóbb úticéllá – lekörözve Görögországot és Horvátországot. A ranglista túlsó végén, a drága ajánlatok között „elkelő” helyet foglalnak el a luxus-cirkáló-utak, továbbá az olyan egzotikus szigetek, mint Seychelles, Dominikai Köztársaság, Bali, vagy Mauritius, amelyekért akár ötezer eurót is elkérnek személyenként. ◀

Információval a turizmusért

Több millió lejes pályázatokról fejlődhet a székelyföldi idegenforgalom

Baloga-Tamás Erika

► Akár évtizedekre is megalapozhatja Székelyföld turizmusát és az ágazat továbbfejlesztését az a projekt, amelynek megvalósítására jelentős európai és kormányzati pénzt nyert a székelyudvarhelyi Visus Kulturális Egyesület. A hazai idegenforgalmi látványosságok népszerűsítését célzó kiírást a szervezet tavaly pályázta meg a Regionális Operatív Program keretében, a finanszírozási szerződést a napokban írták alá. A közel kétéves lefutású projekt összértéke közel egymillió lej, az egyesületnek valamivel több, mint 200 ezer lejes önrészt kellett biztosítania.

Érezhető növekedést

„A projekt kulcsszavai és fő célkitűzése: széles körű tájékoztatás, értékeink, hagyományaink korszerű bemutatása és ezáltal az idelátogató turisták számának érezhető növelése (a 2009-

es szinthez viszonyítva öt év alatt legalább 4 százalékkal, ami mintegy 13500 személyt jelent – a szerk. megj.). A kivitelezéshez reklámanyagok gyártása és az országon belüli szórása tartozik” – nyilatkozta lapunknak a már számtalan turizmusfejlesztő kezdeményezést magáénak tudó csapat, a Visus Kulturális Egyesület vezetője, Fazakas Szabolcs. Az egyesület nevéhez olyan turizmusfejlesztő programok fűződnek, mint az *Iránytű.ro* vagy a székelyföldi turisztikai- és legendatérkép.

„Projektjeink népszerűsége azt bizonyítja, hogy ezen az úton kell továbbhaladni, ha a térség gazdasági fellendítésébe a turizmust is tartósan be akarjuk vonni – vélekedett Fazakas. – Ennek a pályázatnak az a lényege, hogy promováljuk a székelyföldi régiót, hírül adjuk az itteni történeteket, és meggyőzzük az embereket arról, hogy érdemes idejönni turistaként is.” Fazakas hangsúlyozta: a

népszerűsítő anyagok megtervezésébe helyi partnereket, cégeket, egyesületeket is bevonnak.

Papíron és világhálón

A projektvezető elmondása szerint a munka már elkezdődött, jelenleg az adminisztrációs feladatok, ajánlat gyűjtése zajlik. A tervek szerint 2013 tavaszáig elkészül egy interaktív turisztikai honlap, amely legkevesebb 50 kisfilmmel és 200 fotóval mutatja be a három székely megye idegenforgalmi látványosságait. A honlapot elektronikus ban-

terek népszerűsítik majd a világhálón. Ugyanakkor tíz érintőképernyős infópultot állítanak fel az ország stratégiai fontos turisztikai helyszínein, például Segesváron, Brassóban, Szegedben. A Visus feladata ezenkívül egy 15 ezres példányszámban megjelenő turisztikai térkép tervezése, kivitelezése és belföldi terjesztése, amely Hargita, Kovászna és Maros megyék természeti és kulturális látványosságait tartalmazza majd. „Tartalmas, hiteles és jól, korszerűen tált információk nélkül nincs turizmus” – szögezte le Fazakas Szabolcs. ◀

A Só útja: 7,3 millió lej Szovátának

A Regionális Operatív Program keretében 7,3 millió lejes támogatást kap Szováta a Medve-tó és a Sós sziklák körüli természetvédelmi terület turista ösvényeinek és pihenőhelyeinek felújítására. A *Só útja* nevű projekt egy nagyobb fejlesztési terv része, amelynek részeként üdülőövezetté alakítják a szovátai Ifjúságitó környékét, valamint egy vízi parkot és egy információs központot is létrehozna. A szerződést kedden írta alá az üdülőváros polgármestere és a Központi Régió fejlesztési ügynökségének vezetője.

Élelmiszerkosár nyugdíjasoknak

ÜMSZ

► A nyugdíjasoknak szánt úgynevezett szolidaritási kosár létrehozásáról fogadott el memorandumot tegnapi ülésén a kormány. Ennek értelmében egy minisztériumközi bizottság olyan jogi keretet dolgoz ki, amely lehetővé tenné, hogy a nyugállományban levők a „lehető legkisebb áron” férhessenek hozzá egy sor alapélelmiszerhez. Az intézkedést az teszi szükségessé, hogy az idei évben végérvényesen lejár a hátrányos helyzetben levők segélyezésének európai programja, amelyet 2012-től új támogatási módszerekkel kellene pótolni. A jelenlegi tervek szerint a segélyezési programot a helyi hatóságok bonyolítják majd le: a kosárba kerülő termékeket előbb országos szintű közbeszerzési eljárással vásárolnák meg, majd átcsomagolnák és kézbesítenék a rászorulóknak. A szolidaritás kosarába olyan termékek kerülnének, mint cukor, olaj, liszt, rizs, puliszkaliszt. ◀

Kelemen: nem vesztegettek meg

A kulturális miniszter határozottan cáfolja a verespataki bányaprojektet ellenző civil szervezetek vádjait

ÚMSZ

► „Engem nem vesztegetett meg senki. Nekem köszönhető az a 140 millió dollár, amit a kulturális örökség megmentésére fordíthatunk” – szögezte le lapunknak Kelemen Hunor. A művelődési minisztert annak kapcsán kérdeztük, hogy egyes hazai civil szervezetek azzal vádolták a kulturális tárca vezetőjét: a verespataki bányabefektetést eszközöltő Roşia Montana Gold Corporation (RMGC) kanadai-román vállalat megvesztegette. „Kelemen döntését – a saját minisztériumához tartozó szakértői bizottság véleménye ellenében – egy jelentős pénzösszeg motiválhatja” – vélekednek a bányaprojektet ellenző szervezetek. Ezek képviselői felszólították Kelemen Hunort: vonja vissza azt a régészeti mentesítési bizonylatot, amelynek megadásával elhárult az aranykitermelés megkezdésének egyik legfontosabb jogi akadály. A

mentesítési bizonylat biztosítja a térség régészeti és építészeti öröksége 80 százalékának megmentését, ugyanakkor azonban a Kirnyik-hegységben lévő értékes római kori leletek megsemmisítését jelenti.

„Különböző kutatásokat, jelentéseket rendeltünk a szakértőktől: ezek között volt pró és kontra vélemény egyaránt. A Verespatakot a világörökség részévé nyilvánítani hivatott UNESCO-projektet is körüljártuk, megvizsgáltuk, hogy milyen védeltséget jelent ez. Tény, hogy valamennyit jelent, de nem hoz pénzt a beruházáshoz. A román államnak a költségvetésből nem volt pénze kulturális örökségvédelemre, régészetre” – magyarázta lapunknak a döntés hátterét Kelemen Hunor. A kulturális miniszter hangsúlyozta: ha a beruházó garanciákat tud vállalni a kulturális örökségvédelem biztosítására, például arra, hogy a Hollókő megmarad, illetve a régészeti szempontból érté-

kes területek nem kerülnek a kitermelési körzetbe, valamint ha a cég vállalja, hogy az épített örökség védelmére pénzt fordít, akkor a minisztérium részéről a döntésnek pozitívnak kell lennie.

Kelemen szerint az RMGC a hetvenmillió dolláros alap mellett, amit a verespataki örökségvédelemre fordít, létrehoz egy másik, szintén hetvenmillió dolláros keretet is, amelyből a szakárca országos jelentőségű műemlékeket állít helyre. „Olyan reprezentatív lista alapján dolgozunk, amely minden régióból javasol műemlékeket helyreállításra. Óriási szükség van arra, hogy újabb és újabb forrásokat keressünk erre a célra. Ilyen körülmények között döntött egyhangúlag a régészeti leletmentés mellett a szakbizottság. Ez azt jelenti, hogy a kitermeléshez a kulturális örökségvédelem szempontjából engedélyt adunk. Ettől még nem biztos, hogy lesz kitermelés, de örökségvédelem igen” – tájékoztatott Kelemen.

Kelemen Hunor szerint a minisztérium csak „élt a lehetőséggel”

A művelődési miniszter szerint a kulturális örökségvédelmet nem szabad összesmosni a ciántechnológiával kapcsolatos vitával. Mint Kelemen Hunor hangsúlyozta, a kulturális örökség állapota napról napra romlik. „Az elmúlt tizenegy év alatt, amióta a bányavállalat beszüntette a tevékenységét, nem történik semmi Verespatakon. Lehet még tizenegy évig sopánkodni, konferenciákat tartani, elsi-ratni Verespatakot, vagy lehet élni a lehetőségekkel” – fogalmazott lapunknak Kelemen Hunor.

Mint hozzátette, az elmúlt másfél évben három alkalommal járt Verespatakon, ebből kétszer magánemberként, utóbbi látogatásairól sem az önkormányzat, sem a befektetők, sem az ellenzők, sem a támogatók nem tudtak. „Egyik alkalommal három napot voltam ott úgy, hogy ott is laktam. Volt alkalmam megtapasztalni, hogy az a közösség mit gondol, mit tervez, mire vár” – hangsúlyozta. ◀

Kézművesek Udvarhelyen

Baloga-Tamás Erika

► Holnaptól újra benépe-sül a Székely Támadt vár udvara, megnyitja ugyanis kapuit Székelyudvarhely egyik legrégebbi és legsikeresebb rendezvénye, a Míves Emberek Sokadalma. A hagyományos mesterségeket felvonultató háromnapos eseményt immár 12. alkalommal szervezi meg az Artera Alapítvány. „Idén több, mint százhusz kézműves kiállító, összesen hetven sátorban mutatja be portékáját. Többek között lesznek tűzzománckészítők, terrakottafestők, fazekasok, népi hangszerkészítők, sző-

vő-fonó asszonyok, zsin-delykészítők, fafaragók, ne-mezelők” – tudtuk meg Lőrincz Zsuzsannától. A szervező hozzátette, a kiállítá-sok mellett mesterségbe-mutató, cigánytánc oktatás, mesefalu, barantabemutató is része a rendezvénynek.

Mint megtudtuk, az eddigi sokadalmaktól eltérően idén kifejezetten Kárpát-medencei „Szatmárnémeti-től Gyergyóig” – kézműve-sek és fellépők vesznek majd részt. A Míves Embe-rek Sokadalma holnap 9 órákor szakmai fórummal veszi kezdetét, a polgármes-teri hivatal Szent István-ter-mében az érdeklődők a nép-

művészet és a kézművesség szerepe a kulturális turiz-musban témában fognak ta-nácskozni.

„Minden évben van valami olyan fórumunk. Az ideit olyanra terveztük, hogy kicsit elgondolkoztassa a kézműveseket. Fontos, hogy azt is számba vegyék: az általuk készített termékek eladásán kívül milyen to-vábbi lehetőségeik vannak pénzforráshoz jutni” – magyarázta Lőrincz Zsuzsan-na. A rendezvény ünnepe-lyes megnyitójára délután 4 órákor kerül sor, a kapunyit-ás alkalmával az Udvarhe-lyszéki Fűvós Együttes és a Gyimesfelsőlaki Néptánc-együttes lép fel, majd átad-ják az Artera Alapítvány Hagyományápolásért díjait. A Bástyá színpadon a Romá-no Glaszo – Emberi Hang együttes lép fel, előadásuk-ban magyarországi, spa-nyol, orosz és román nép-dalfeldolgozások és táncok szerepelnek, majd a sepsi-szentgyörgyi nemEZ együt-tes koncertje következik. Szombaton délelőtt kézmű-ves foglalkozásokon vehet-nek részt az érdeklődők, majd Tájak és ízek címmel gasztronómiai bemutatóra és főzőversenyre kerül sor, este a Bakos Árpád Orches-tra szórakoztatja a sokadal-mazókat, a napot pedig haj-nalig tartó táncház zárja. Vasárnap délután a sokadal-mon részt vevő kézművese-ket díjazza és felnőtt mesemondó versenyt is szervez-nek – a Hencidától Bonchi-dáig címet viselő verseny meghívott fellépője Utasi Árpád délvidéki mesemondó lesz. ◀

Mesterségbemutatók is lesznek a Míves Emberek Sokadalmán

Sínen a váradi színház ügye

Tokta László

► „Remélhetőleg egy-két hónapon belül megkapja a régóta várt Szigligeti Magyar Színház nevet a Nagyvárad Magyar Színház” – tudta meg lapunk Szabó Ödön Bihar megyei RMDSZ-es tanácsostól. A Bihar Megyei Prefektúra ugyanis törvényesnek nyilvánította a magyar intézmény létrejöttét kimondó határozatcsomagot, így fél éves huzavona után eldőlt, lesz önálló magyar színház Nagyváradon. „A következő lépés az önálló sodási folyamatban a pénteki ülés lesz, ahol elfogadják az új szervezeti felépítést” – magyarázta lapunknak Szabó Ödön, hozzátéve, jelenleg a vagyonmegosztás, a leltározás és

az adminisztratív munkák zajlanak. „A társulat számára az új színház nagyobb önállóságot jelent a döntésekben de nagyobb felelősséget is” – összegzett a tanácsos, aki reméli, hogy az következő évadtól egy jó színház fog létrejönni, „egy olyan lehetőséget biztosítva a magyarság számára, amivel élni tudunk, és akár más irányba vagy akár a megyén belül építeni tudjuk majd ezt az intézményt”.

Mint lapunkban erről beszámoltunk, a prefektusi gáncsoskodások ellenére a magyar színház már február 27-én önállósodott, az intézmény saját költségvetéssel és menedzserrel működik azóta – az új intézmény magában foglalja a bábo-s Lilliput Társulatot és

a Nagyvárad Táncegyüttes is. A Iosif Vulcan Színházhoz a Crişana Táncegyüttes és a bábszínház román társulata, az Arcadia került. A döntés ellen román lakosok aláírásokat gyűjtöttek, illetve gyertyás demonstrációt tartottak a színházépület előtt. Dimény Levente, a Szigligeti Társulat művészeti igazgatója azonban januárban hangsúlyozta lapunknak, hogy a Nagyvárad Állami Színház két társulatának különválását mind a román, mind a magyar társulat akarta. Ugyanakkor Dimény arra is emlékeztetett, hogy a különválásról már tíz évvel ezelőtt is voltak tárgyalások az akkori társulatvezető, Meleg Vilmos és a megyei tanács között. ◀

HIRDETÉS

Nagy nézettség, kis pénz

Két médiatömörülés uralja a belföldi tévépiacot – a reklámtortából és a nézettségi adatokból a Central Media Enterprises (32 százalék) és az Intact (24,7 százalék) szakítja a legnagyobbat. A piac többi része fragmentált, és gazdasági szempontból válságos a helyzete – derül ki a Forbes Románia elemzéséből.

F. I.

„A hazai tévés piac nagyon kiegyensúlyozatlan – szükség lenne egy harmadik, erős rendszerre, amely összefogja a kisebb televíziókat, és amolyan többpólusú, de stabilabb reklámpiacot alakítana ki” – vélik az elemzők.

Pro TV: továbbra is az élén

Az idei év első félévében a Pro TV (amely az amerikai CME vállalat tulajdona) 320301 összerattingpont (nézettségi pont – GRP) szerzett a városi fogyasztóknak sugárzott reklámokkal, ami 6,4

százalékkal jelent többet 2010 hasonló időszakához képest. A Central Media Enterprises öt csatornája (Pro TV, Acasă TV, Sport.ro, Pro Cinema és az MTV Románia) a televíziós piac 32 százalékát birtokolják. A Pro TV, a csoport zászlóshajója a Forbes Románia számításai szerint mintegy 51 millió eurós bevételre tett szert 2011 első félévében.

Magabiztos Antennák

A Pro TV-csoport egyetlen méltó konkurense a Voiculescu család által irányított Intact Media Grup. Az Intact a tévés piac

24,7 százalékát birtokolja. 2010 első félévéhez képest a Voiculescu-médiabirodalom idén körülbelül három százalékponttal teljesített jobban (21,8 százalékról 24,7 százalékra nőtt). (Mint ismeretes, az Intact médiabirodalom az Antena 1, Antena 2, Antena 3, Euforia és GSP TV tévécsatornákat birtokolja.) A Voiculescu-médiabirodalom húzóerejének számító Antena 1 reklámbevétele – a Forbes Románia számításai alapján – körülbelül 30 millió euró lehet. Voiculescuék hírtévéje, az Antena 3 idén 40 százalékkal több nézőt vonzott, mint tavaly – ezzel a tévés piac legnagyobb nézőszám-robbanását érte el – a csatorna reklámbevétele pedig 5,3 millió euróra emelkedett.

Csökkenő Realitatea

A konkurens Realitatea Tv nézettsége közel 13 százalékkal csökkent, a hírtévék között még mindig a legnagyobb reklámozó a maga 7 millió eurós értékével. A piacon jelen lévő kisebb televíziótársaságok elemzők szerint csak

úgy tudnak életben maradni, ha nagyon lecsökkentik a reklámtarifáikat. A Prima TV és a Kiss TV, bár az elmúlt évhez képest idén közel tíz százalékat javítottak a nézettségen, „csupán” 10 millió euróra sikerült reklámozniuk.

A Román Televíziótársaság (SRTV), annak ellenére, hogy négy nagy tévécsatornával rendelkezik (TVR 1, TVR2, TVR3 és a TVR Cultural), a reklámpiacnak csak 4,2 százalékát ellenőrzi. Ám itt megemlítendő, hogy a törvények értelmében a romániai közszolgálati televíziók csak nyolc perc reklámot sugározhatnak óránként, míg a kereskedelmi 12 percnyit. A SRTV fő adója, a TVR 1 a Forbes Románia számításai alapján 4 millió dollárnyi reklámjövödelemre tett szert 2011 első felében. A Kanal D, bár Romániában nem épített ki trösztöt, a tévés reklámpiac 7,6 százalékát „harapta ki” magának – amivel jóval a Realitatea TV és az SBS Broadcasting tröszt (Prima TV és Kiss TV) előtt végzett. A Kanal D reklámbevételei a Forbes szerint 10 millió euró alatt maradtak. ◀

Kettős tükrök

A világ multimédiás tartalmainak nagy százaléka cserél gazdát illegális internetes fórumokon. Ezek a tranzakciók legtöbbször ingyenesek, de legtöbbjük hirdetésből vagy a többszázéves klientúra adományából tartja fenn magát. A PayPal netes tranzakciós vállalat, a főbb zene- és filmstúdiókkal karöltve nemrégiben letiltatta a kalózkodókat felé eljuttatandó adományok netes átutalását, mely gesztusával nagy követ hengerített az illegális letöltések áramába. Jogos a pénzügyi gigavállalatok összefogása, ám ez a rendelkezés szegények millióit fosztja meg attól, hogy eljussanak hozzájuk a populáris és az úgynevezett magaskultúra termékei. Elítéljük azokat, akik a könnyen sokszorosítható multimédiás kalóztermékekből szereznek jövedelmet, ám nehéz egyértelmű álláspontot felvenni azon médiafogyasztókkal szemben, akik egész egyszerűen nem tudják megengedni maguknak azt, hogy jegyet váltanak a moziba.

(prier)

Postafiók

„Elég a pocskondiázásból”

Évek óta előfizetője vagyok az Új Magyar Szónak – még az egyetem megkezdésekor ajánlotta egy tanárnőm, mondván, hogy akik igazán elkötelezettek akarnak lenni a szakjuk iránt, mindenképp olvassák az ÚMSZ-t. Nagyon színvonalas a lap, de egy ideje nyomosan hat rám a Fidesz-kormány pocskondiázása. Nem vagyok egyetlen politikai alakulat elkötelezettje sem, de azt látom, hogy az MPP-s Szász Jenő már rég kimutatta a foga fehérjét, elhiteltelentette az egész pártot, az Erdélyi Magyar Néppárttal kapcsolatban, ami még be sincs jegyezve, kapásból tudok olyan személyt mondani (például Papp Előd), aki volt már RMDSZ-es, MPP-s, a jövőben pedig ebben az új pártban fog vezető pozíciót betölteni. Ami az RMDSZ-t illeti: róluk sem tudok sok pozitívumot elmondani. Annak a generációnak vagyok a tagja, aki 1985 után született, szóval nem értem sem az átkos, sem a Facebook-rendszert. (...) Fialat vagyok, reményvesztett, de csak egy a sok ezer székegyföldi fiatal közül, akik hasonló cipőben járnak, és éppen külföldre készülnek, hogy ott keressenek munkát. Arra kérem önöket, a jövőben kissé moderálják a más pártok elleni támadásokat, még akkor is, ha mégis igazuk van. Inkább fordítsanak kellő hangsúlyt arra, hogy minél előbb megoldást kell találni erre az áldatlan állapotra. Tisztelettel,

Antal István, Csíkszereda

Tisztelt Antal István! Nekünk, a sajtónak nincs más eszközünk az „áldatlan állapotok” megszüntetésére, mint az, hogy megpróbáljuk kideríteni az igazat, és azt megírjuk. Ha egyre többen mondjuk majd ki az igazságot, akkor talán egyszer azok az „áldatlan állapotok” is jobbra fordulnak.

A szerk.

Bukarestben forгат Cuba Gooding

ifj. Salamon Márton

Bukarestben forгат Cuba Gooding Jr.: az Oscar-díjas színész William Kaufman rendező *One in the Chamber* című filmjében szerepel. A film egyes jeleneteit – amelyekben Cuba Gooding Jr. mellett Dolph Lundgren és Billy Murray is feltűnik – Bukarest központjában, a Lipszani utcában veszik fel. Tegnap ottjártunkkor éppen a sztárfellépő érkezésére várt a bámézkodó tömeg. A stáb a bukaresti rendőrségen és a főváros melletti Buftean is forгат.

Cuba Gooding Jr. 1987-ben kezdte meg filmes pályafutását, első valódi filmszerepét 1991-ben, John Singleton filmdrámájában, a *Fekete vidék* című alkotásban kapta, melyben Laurence Fishburne partnereként volt látható. 1996-ban Cameron Crowe rendező hívta meg Jerry Maguire – *A nagy hátraarc* című mozijába, amelyben egy másodosztályú focistát kellett megformálnia a címszerepet játszó Tom Cruise oldalán, az alakításért Oscar-díjat kapott. 1997-ben Jack Nicholson oldalán tűnt fel a *Lesz ez még így se!* című ro-

Bukarest történelmi központjában forгатják Cuba Gooding Jr. legújabb filmjét. Ottjártunkkor a sztár érkezésére vártak

mantikus vígjátékban, majd egy évre rá, a *Csodás álmok jönnek* követtezett Robin Williams partnereként. 1999-ben egy pszichiátert formált meg az *Ösztön* című filmben, amelyben Anthony Hopkins

volt a páciense, majd a 2000-ben készült *Férfitelenség*-ben Robert De Niro mellett tűnt fel.

A Bukarestben forгатott *One in the Chamber* egy Ray Carve nevű gyilkosról szól, őt alakítja Goo-

ding, aki kettős szerepet játszik egy orosz maffiacsoportban. Billy Murray Ray főnökét alakítja, Dolph Lundgren pedig a rivális orosz maffiaklán gyilkosát, Alekszej Andrejevet. ◀

HIRDETÉS

Legyen a munkatársunk!

Teljes munkaidős állások betöltésére vár jelentkezőket a nagyvárosi Riport Kiadó kft.:

SZERKESZTŐ – főállás (szeptember 1-jei alkalmazással) – elvárások: 5 év szakmai gyakorlat, számítógépes ismeretek, román nyelvtudás (előny egy idegen nyelv ismerete).

Jelentkezés: Szakmai önéletrajzzal, amihez mellékelje eddigi publikációit különböző műfajokban (publicisztika, interjú, riport).

Amit kínálunk: vonzó fizetés, karrierépítési lehetőség.

KÉT RIPORTER – főállás (szeptember 1-jei alkalmazással) – elvárások: legalább 3 éves szakmai gyakorlat, B kategóriás jogosítvány, román nyelvtudás (előny egy idegen nyelv ismerete, illetve kolozsvári, marosvásárhelyi, székegyföldi lakhely).

Jelentkezés: Szakmai önéletrajzzal, amihez mellékelje eddigi publikációit különböző műfajokban (interjú, riport).

Amit kínálunk: vonzó fizetés, karrierépítési lehetőség

A jelentkezéseket a riport@riport.ro címre várjuk július 15-ig. További információk: 0735/154-456.

INGYENES APRÓHIRDETÉSI SZELVÉNY

Név:.....
 Cím:.....
 .....
 tel.:.....
 A hirdetés szövege (max. 80 szó)
 .....
 .....
 .....

Mi egyszeri alkalommal ingyen közöljük apróhirdetését.
 Postacím: 030032, București, Lipszani nr.29-31, O.P. 15, C.P. 40

* A kedvezményt csupán magánszemélyek vehetik igénybe, magáncélú hirdetések közzétételére.

Július 28., csütörtök

Az év 29. hete és 207. napja, hátravan 158 nap

Ma Szabolcs, Botond, Győző és Ince napja van. A Szabolcs ismeretlen eredetű régi magyar személynév. Lehet, hogy egy coboly vagy nyest jelentésű szláv szóból származik, más feltevés szerint a szab igének a (kötelezettséget, mértéket) megállapít, lerögzít jelentéséből magyarázott Árpád-kori Szabó személynév -cs kicsinyítőképzős származéka. Egykor Szabócs alakban is előfordult.

A Botond régi magyar személynévből származik. A buzogány jelentésű bot szó származéka. A Győző férfinév 19. századi nyelvújításkori névalkotás a Viktor magyarosítása.

Az Ince a latin Innocentius névből származik, jelentése ártatlan, senkinek se ártó. Női párja: Innocencia. Holnap a Flóra, Márta és Bea nevűek ünnepe.

Évforduló

- 1821 – Peru elszakad Spanyolországtól és kikiáltja függetlenségét.
- 1914 – Az Osztrák-Magyar Monarchia hadat üzen Szerbiának, ezzel megkezdődik az első világháború.
- 1945 – B-25 Mitchell bombázó csapódik a New

York-i Empire State Building-be, 14 ember halálát okozva.

Vicc

Sebész a beteghez, műtét után:
- Van egy jó, és egy rossz hírem. A rossz az, hogy a bal lábát vágtuk le a jobb helyett. A jó az, hogy a jobb, szépen gyógyul.

Recept

Gyümölcsleves tej- és cukorérzékenyeknek

Hozzávalók: 1 1/2 kg idénygyümölcs (eper, alma, körte, sárgadinnye stb.), 1 üveg cseresznyekompót (lehetőség szerint diabetikus) vagy 1/2 kg mélyhűtött cseresznye, méz ízlés szerint, 3 l és 2 1/2 dl víz, 4 ek. étkezési keményítő, 3-5 db egész fahéj, 5-8 db szegfűszeg.

Elkészítés: Egy kb. 5 literes fazékban felmelegítjük a vizet. Beletesszük a gyümölcsöket, a kompótot a fahéjat, szegfűszeget, valamint a mézet. Forraljuk kb. 1/2 órát, amíg a gyümölcsök megfőnek (ekkor tehetjük bele a kényesebb gyümölcsöket, mint a málna, eper, sárgadinnye). A 2 és 1/2 dl vízben csomómentesre keverjük a keményítőt, majd a forrásban lévő leveshez öntjük, ezáltal sűrűsödik be.

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.)

Szép szerelmes napra ébred. Ha van párja, elmélyülnek az érzések, ha nincs, akkor most eluralodik a romantika. Sőt, választania kell két különböző lehetőség közül.

BIKA (IV. 21.–V. 20.)

Megfelelő az idő arra, hogy előrehaladjon, utazzon vagy új otthonba költözzön. Izgalmakban és kalandokban bővelkedik a mai nap.

IKREK (V. 21.–VI. 21.)

Valaki felkelti az Ön vonzódását, talán túlságosan is elvárásolja az illetőt. Éreznie kell, hogy mikor alakul ki a barátság, és mikor léphetnek tovább ennél.

RÁK (VI. 22.–VII. 22.)

Bárkit meggyőz bármiről. A felismerés, hogy az Önben lakozó erők mi mindenre teszik képessé, kellő indítást ad invenciózus terve megvalósításához.

OROSZLÁN (VII. 23.–VII. 23.)

Az Oroszlán jegyében járó derűs Naptól remélhet örömteli órákat. Születésnapján is nagyon fontos Önnek, hogy sok barát vegye körül, akikben feltétel nélkül megbízhat, és akikre minden helyzetben számíthat.

SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)

Ön érzékeny és érzelmes alaptermészetű, vágyik a törődésre és a figyelemre. Bár köztudottan nagy a munkabírása, most már kezd eleget lenni leterheltségéből.

MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)

A nap minden percét a párjával tölténé. Vegyen ki néhány nap szabadságot vagy engedélyezzen magának néhány nap pihenést. Itthon, a közelben is találnak a kedvükre való programot.

SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)

Bár rendben mennek a dolgai, szerelmi téren gondjai támadhatnak. Vegyen ki pár nap szabadságot és lazítson egy kicsit! Vegye rá párját, hogy beszéljék meg a problémáikat.

NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)

Az egyedülálló Nyilas ragaszkodik elkülönültségéhez, és nem tördök környezete véleményével. Akár társaságban is magányosnak érezheti magát, de ez alkotó, érlelő magány.

BAK (XII. 22.–I. 20.)

Rengteteg új ötlete van, melynek megvalósításához olyan társra van szüksége, aki biztosan tud segíteni. Szeretteinek szerezzen örömet apró kis ajándékok vásárlásával.

VÍZÖNTŐ (I. 21.–II. 19.)

Becsülje meg munkahelyét, igyekezzen megfelelni az elvárásoknak. Tegye nyilvánvalóvá tiszteletét a többiekkel szemben, akik környezetében élnek.

HALAK (II. 20.–III. 20.)

Ha vakációról, nyaralásról van szó, ne legyen túlságosan ambiciózus. Keresse meg azt a közeputat a költségeket illetően, amit elbír anélkül, hogy kölcsönt kelljen felvennie.

Ma

A következő napok időjárása

Pontak	25°C	30°C	Mediterrán ciklon érkezik, hatására dél felől egyre többfelé borongós, esős idő várható.
Scombat	20°C	27°C	Továbbra is az ország felett őrvénylik majd az a ciklon, ami többfelé okoz csapadékos időjárást.

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet	
Arad	esőre, záporokra számíthatunk	26°C	17°C
Brassó	napsütés felhőkkel	25°C	13°C
Bukarest	sok napsütés, kevés felhő	30°C	19°C
Csikszereda	sok napsütés, kevés felhő	25°C	13°C
Kolozsvár	napsütés időnként felhősödéssel	24°C	16°C
Marosvásárhely	sok napsütés, kevés felhő	26°C	15°C
Nagyvárád	esőre, záporokra számíthatunk	25°C	16°C
Szatmárnémeti	napsütés felhőkkel	25°C	17°C
Temesvár	esőre, záporokra számíthatunk	27°C	17°C

Készült: Magyarországon az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

Dél felől melegebb, szárazabb levegő érkezik. Az ország nagy részén sok lesz a napsütés, csak időnként növekszik meg a felhőzet. Több felhő a nyugati területeken lehet, ott helyenként zápor, zivatar is kialakulhat.

	REGEN- GÉNYI ÉS	LEJELE- MUNG	MAJSA OTRÓDÓ	ERŐS VIZNY	ERŐS VIZNY	KIS KÖRMEV- NYISZG	ERŐS VIZNY	ERŐS VIZNY
REGEN- GÉNYI ÉS								
LEJELE- MUNG								
MAJSA OTRÓDÓ								
ERŐS VIZNY								
ERŐS VIZNY								
KIS KÖRMEV- NYISZG								
ERŐS VIZNY								
ERŐS VIZNY								
REGEN- GÉNYI ÉS								
LEJELE- MUNG								
MAJSA OTRÓDÓ								
ERŐS VIZNY								
ERŐS VIZNY								
KIS KÖRMEV- NYISZG								
ERŐS VIZNY								
ERŐS VIZNY								

új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:
Bukarest, 3. kerület,
Lipszani u. 29-31 sz., I. emelet.
Telefon/fax: 021/317-8847,
E-mail: office@maszol.ro

Postacím:
Redacția „Új Magyar Szó”
OP 15, CP 40, sector 5, București

Mb. felelős szerkesztő:
Salamon Márton László

Vezető szerkesztő:
Cseke Péter Tamás

Vezető publicista:
Agoston Hugó

Főmunkatársak:
Ady András, Bíró Béla,
Krebsz János, Gyulay Zoltán,
Sebestyén Mihály, Székedi Ferenc,
Székely Ervin

Szerkesztők:
Moldován Árpád Zolt (Aktuális)
Bogdán Tibor (Hátér)
Szakács Zsuzsanna (Gazdaság)
Turós-Jakab László (Sport)
Farkas István (Kultúra, Média)
Orosz Anna (Életmód)
Szonda Szabolcs (Színkép)

Olvasószervezők:
Osváth Annamária

Tudósítók:
Antal Erika – 0788-760573 (Maros-
vásárhely), Sipos M. Zoltán – 0788-
715876 (Kolozsvár), Totka László –
0788-715848 (Nagyvárád), Baloga-
Tamás Erika – 0746-375775
(Székelyudvarhely), Kovács Zsolt –
0788-715766 (Sepsiszentgyörgy), Mayla
Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Sike
Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti),
Tamás András – 0744-781709
(Nagyenyed)

Fotóriporter, képszerkesztő:
Tofán Levente

Grafikus:
Horváth István

Tördelőszerkesztők:
Lőrincz Imola, Szabó Ildikó Erzsébet

**Kiadja
a Scripta Kiadó Rt.**

Terjesztési menedzser:
Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak:
Baricz István – 0788-488739
Keresztes Csaba – 0746-100830
(Gyergyó),
Tósa András – 0788-715481
(Kolozs, Szilágy)

Logtanácsos:
Czedly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), közvetlenül a szerkesztőség-nél és előfizetés-szervezőinknél. Magánterjesztők forgalmazzák.

Előfizetési díjak:
1 hónapra 15 lej,
3 hónapra 38 lej,
6 hónapra 75 lej,
12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)

ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hi-
vatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közzéje.

Lapunk megjelenését támogatja a

COMMUNITAS ALAPÍTVÁNY
Alapította az RMDSZ

és a Szabad Sajtó Alapítvány

95,1 fm
Paprika Rádió
Fülön csíp.

94.0 fm
PROFI RÁDIÓ
A ZENE ÁRAD BELŐLE

agnus
RADIO 88.3 fm
naponta 03-08 és 12-15,
csütörtökön 19-23 óra között
a világhálón:
www.agnusradio.ro

95 FM
SICULUS
Rádió

Sláger Rádió
fm 105.9

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ
FM 95,6
www.radiocluj.ro

MÉDIAPARTNEREK

Ilyés Vásárhelyt választotta

Labdarúgás

Czibalmos Ferenc-Attila

► Egy évre szóló szerződést írt alá a Marosvásárhelyi FC labdarúgócsapatával Ilyés Róbert, aki feleségével és két lányával együtt Marosvásárhelyre költözött. A csikszeredai születésű játékirányító már az iskolába is beíratta 10 és 12 éves lányait, s mint állítja, Vásárhelyen képzelettel magáé és családja jövőjét.

„Az utóbbi közel 20 évben többnyire egyedül éltem, távol a családomtól, akár Azerbajdzsánban, akár a Rapidnál játszottam. Gondolom, eljött az ideje annak, hogy ezen változtassak. Szeretteim nagyon hiányoztak, mint ahogy főleg két lányom hiányolta a jelenlétem. Közös döntöttük el, hogy Marosvásárhelyre költözünk – vallotta be az *Új Magyar Szó*-nak az MFC új csapatkapitánya. Ilyés visszaemlékszik, hogy gyermekkorá-

ban a vásárhelyi ASA mellett a Brassónak és a Kolozsvári U-nak is szurkolt. Labdarúgó-karrierje kezdetén, amikor még a C osztályos Mureşul csapatában rugta a bőrt, a maroshévi együttes akkori, s az ASA későbbi trénera, Gića Ciorceri idején hajszálom múlott, hogy a „katonához” kerüljön. Tavaly pedig csak azért nem fogadta el a vásárhelyiek ajánlatát, mert korábban szavát adta a brassói klub tulajdonosának, Ioan Nicolaenak, hogy még egy évig a Cenk alatti városban marad.

A 37 éves, egykori jégkorongozó büszke arra, hogy még most is értékeli játékát. A hosszú karrier titka? „Az az igazság, hogy mindig is sportszerű, profi életmódot folytattam, odafigyeltem a fizikai és lélektani felkészülésre. Ügyelek a táplálkozás mikéntjére, kelő időt fordított a pihenésre, szervezetem regenerálására, figyelmesen edzek és melegek – talán ezért

Egy évre szóló szerződést írt alá az MFC-vel Ilyés Róbert

kerültek el a sérülések. Rendszerint csak egy évre előre tervezek, három esztendőnél többet egy csapatnál nem töltöttem, így a maximumot adhattam ki magamból. Az MFC fizikai tesztjein második lettem, ami arra enged következtetni, hogy még mindig felvehetem a versenyt fiatalabb társaimmal, valóban hasznos tagja lehetek csapatomnak.”

Ilyés Róbert egy pillanattal sem bánta meg, hogy a Marosvásárhelyi FC-hez igazolt, ilyen fogadásban ugyanis eddig sehol nem volt része. „A vezetőség minden kérésemet teljesítette, örülök, hogy olyan emberekkel dolgozhatok, akik mindent elkövetnek a csapatért. Meggyőződésem, hogy a szurkolók is ilyenek. Boldog vagyok, hogy itt játszhatok és örülök, hogy a családom is végre boldognak érzi magát”, állítja Hargita megye ténylegesebb és legsikeresebb labdarúgója. ◀

Röviden

Megbuktatják Dragomirt?

Vasile Şiman, a Sportul Studentesc labdarúgó csapatának mecénása azt állítja, hogy féltucatnyi klubvezető már aláírta azt a körlevelet, amellyel össze kívánják hívni a profiliga (LPF) közgyűlést. A vezetők számon akarják kérni Dumitru Dragomir LPF-elnöktől a tévéközvetítési jogdíjak elosztásakor tapasztalt pénzügyi különbségeket. Dragomirt Gigi Becali is meg akarta bukztatni, de a „piperei összekövésből” végül nem lett semmi.

Barátságos Bayern-Barca-döntő

A házigazda Bayern és az FC Barcelona jutott a müncheni barátságos labdarúgótorna döntőjébe. Mindkét elődöntőben büntetőkre volt szükség: a bajnok 5-3-ra verték az olasz AC Milant, a katalánok pedig 4-2-re a brazil Internacional Porto Alegrét.

Az első magyar úszóérem

Úszás

Turós-Jakab László

► Kis Gergő révén magyar érmes is volt a sanghaji „vizes” vb úszóversenyek negyedik napján. A 800 m gyors előfutamai során országos csúcstól úszó Kis úgy lett harmadik a döntőben, hogy további 2,5 másodpercet faragott le a magyar rekordból, s 7:44,94-gyel ért célba. A szám 2008-as Európa-bajnokát csak a hazai kedvenc kínai Jang Szun (7:38,57) és a kanadai Ryan Cochrane (7:41,86) tudta megelőzni.

Az első szerdai fináléban, 200 méteres pillangóúszásban, első aranyérmét szerezte Sanghajban Michael Phelps: az amerikaiak világklasszisa 1:53,34 perccel nyert a japán Macuda Takesi (1:54,01) és a kínai Peng Vu (1:54,67) előtt. A magyarok ifjúsági olimpiai bajnoka, Biczó Bence (1:55,53) utolsó lett a döntőben.

Megvédte két évvel ezelőtti, római világbajnoki címét 200 m gyorson Federioa Pellegrini. Az olasz úszónő 1:55,58 perces idővel utasította maga mögé az ausztrál Kylie Palmert (1:56,04) és a francia Camille Muffat-ot (1:56,10).

A nap utolsó fináléjában, 50 m mellen brazil siker született, Felipe Alves Franca Da Silva (27,01 másodperc) legyőzte az olasz Fabio Scozzolit (27,17 mp) és a címvédő dél-afrikai Cameron Van Der Burghot (27,19 mp).

Ma öt versenyszámban osztanak érmeket, két magyar is reménykedik. A női

200 m pillangó első elődöntőjében Jakabos Zsuzsanna második lett, és végül 2:06,77 perces idővel az ötödik helyen jutott a fináléba. A férfiak 200 méteres vegyesúszó elődöntőiből Cseh László a harmadik legjobb idővel (1:57,66) kvalifikálta magát, csak Phelps és a szintén amerikai Ryan Lochte volt gyorsabb nála.

A 9. helyen zárt a magyar női vízilabda-válogatott, miután utolsó mérkőzését megnyerte a kubaiak ellen, 12-7. Merész András csapattól Czigány (3), Bujka (2), Keszthelyi (2), Takács (2),

szág és Kína küzd meg pénteken. A tegnapi elődöntőben: Görögország–Olaszország 14-11 és Kína–Oroszország 14-13 (!).

A férfi vízilabda tornán ma Románia Japánnal játszik a 11. helyért (4,30 óra, TVR 2), Magyarország pedig a döntőbe jutásért csap össze a címvédő Szerbiával (11,50 óra, M2). A másik ágon horvát–olasz párharc után dől el a második döntő. A női döntőt pénteken, a férfi finálét pedig szombaton rendezik meg.

A 12. versenynap után továbbra is Kína (13-11-5) ve-

Kis Gergő bronzérmét szerzett a sanghaji „vizes vében”

Antal, Menczinger és Szücs volt eredményes.

A 11. helyért: Spanyolország–Új-Zéland 15-7.

A címvédő amerikai női válogatott az ötödik helyért játszhat Ausztráliával. Az 5-8. helyért: Egyesült Államok–Kanada 8-4 és Ausztrália–Hollandia 12-7. A világbajnoki címért Görög-

zeti az éremtáblázatot Oroszország (7-4-3), az Egyesült Államok (5-4-4), Brazília (3-0-0), Olaszország (2-3-2), Franciaország (2-2-2) és Ausztrália (1-6-9) előtt, Magyarország eddig két bronzérmét szerzett a nyíltvízi úszó Gercsák Csaba és a 800 m gyorson harmadik Kis Gergő révén. ◀

Vaslui-sanszok, Twente-gólok

Labdarúgás

T. J. L.

► Bár csöppet sem játszott alárendelt szerepet a holland ezüstérmes arnhem-i otthonában, a FC Vaslui végül 2-0-ra kikapott a Twente Enschedétől a labdarúgó-Bajnokok Ligája 3. selejtezőkörének első mérkőzésén. A moldvai csapatból Adailton a 16. percben a felsőléccet találta el szabadrúgásból, később pedig Wesley Iótt les miatt utólag érvénytelenített gólt. A hollandok helyzetkihasználása

lényegesen jobb volt, Janko volt eredményes a 34. (11 m) és az 57. percben. A román csapatvezetés szerint az első gólt nem létező szabálytalanság előzte meg, de a kudarchoz hozzájárult a nyilvánvaló tapasztalatlanság is.

A magyar bajnok Videont korábban elbúcsúztató osztrák Sturm Graz 1-1-es döntetlent játszott a grúz bajnok Zestafoni otthonában, így esélyesként várhatja a jövő heti visszavágót. Larsson 18. percben szerzett góljával a svéd FF Malmö 1-0-ra a skót Rangers glasgow-i ott-

honában, az Ibrox Parkban.

További eredmények és gólszerzők: Genk (belga)–Belgrádi Partizan (szerb) 2-1 (Vossen – 11 m, Ogunjimi, illetve Tomic), Ekranas Kaunas (litván)–BATE Boriszov (fehérorosz) 0-0, APOEL Nicosia (ciprusi)–Pozsonyi Slovan (szlovák) 0-0, Liteksz Lovecs (bolgár)–Krakkói Wisla (lengyel) 1-2 (Wellington, ill. Lamey, Melikson), Dinamo Kijev (ukrán)–Rubin Kazany (orosz) 0-2 (Kaszajev, Natcho – 11 m).

Tegnap este további hét mérkőzést rendeztek. ◀

Sorsolás az Európa-kupában: ellenfélre vár Székelydvarhely

Kézilabda

T. J. L.

► Az Európai Kézilabdaszövetség (EHF) bécsi székházában kisorsolták a 2011–12-es kontinentális kupamérkőzések párosítását. A férfi Nemzeti Ligában ezüstérmes Székelydvarhelyi KC az EHF-kupa második fordulójában kapcsolódik be a küzdelembe, ellenfele a Bajnokok Ligája 2. előselejtező csoportjának negyedik helyezettje lesz. Utóbbi kvartettben a svéd IK Sävehof, a fehérorosz Dinamo Minszk, az osztrák Aon Fivers és a török Besiktas JK küzd az egyetlen továbbjutó helyért. Az udvarhelyiek idegenben kezdenek, október 8-án vagy 9-én, a visszavágót egy héttel később rendezik.

A román férficsapatok ellenfelei: KEK, 3. forduló: Pallamano Intini Noci (olasz)–Energia Pandurii Tg. Jiu. Challenge-kupa, 3. forduló: CSU Suceava–Bnei Herzeliya (izraeli) és HC Krassó-Szőrény–HK Szpartak Várna (bolgár). A bajnok Konstancai HCM a német HSV Hamburggal, a szlovén Cimos Kopperrel, az orosz Szentpétervárral, a lengyel Wisla Plockkal és egy előselejtezőből érkező csapattal játszik, oda-vissza alapon, a C betűjelű BL-csoportban.

A román női csapatok ellenfelei: KEK, 2. forduló: Galaci Otetul–KHF Kastrioti (koszovói). EHF-kupa, 3. forduló: SPR Lublin (lengyel)–Bukaresti CSM és Maccabi Ramat-Gan (izraeli) vagy Bnei Hertzeliya (izraeli)–Zilahi HC. A Râm-

nicu Vâlcea-i Oltchim a BL-csoportokban játszik, a Kolozsvári U-Jolidon pedig a BL-selejtezők második fordulójában.

A magyar csapatok sorsolása: női KEK, 2. forduló: Ferencváros (címvédő)–Union Korneuburg (osztrák), Fram (izlandi)–Székesfehérvári Alcoa. férfi KEK, 3. forduló: European University Cyprus (ciprusi)–FTC PLER. női EHF-kupa, 3. forduló: BNTU-BELAZ Minszk (fehérorosz)–Vác és Vardar Szkopje (macedón)–Békéscsaba. férfi EHF-kupa, 2. forduló: Balatonfüred–Berchem (luxemburgi) és PAOK (görög)–Tatabánya (magyar).

A 2012/13-as szezonról megszűnik a férfi EHF Kupa és a férfi KEK, helyettük Európa-kupa néven új versenysorozat lesz. ◀